

YÖNETMELİK

Adalet ve İçişleri Bakanlıklarından:

**ARAÇLARIN SATIŞ, DEVİR VE TESCİL HİZMETLERİNİN
YÜRÜTÜLMESİ HAKKINDA YÖNETMELİK
BİRİNCİ BÖLÜM**

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, araçların satış, devir ve tescil hizmetlerinin yapılmasına ilişkin usul ve esaslar ile bu işlemler dolayısıyla alınacak ücretleri belirlemektir.

(2) Bu Yönetmelik 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 131 inci maddesi hükümleri saklı kalmak üzere araçların satış, devir ve tescil hizmetlerine dair iş ve işlemler ile bu hususlarda yetkili ve görevli birimler hakkındaki usul, esas, şekil ve şartlara ait hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 20, 22 ve Ek 18 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmeliğe göre;

a) Genel tanımlar

1) Araç: Karayollarında kullanılabilen motorlu, motorsuz ve özel amaçlı taşıtlar ile iş makineleri ve lastik tekerlekli traktörlerin genel adıdır.

2) Araç sahibi: Araç için adına yetkili merci tarafından verilmiş araç tescil belgesi veya sahiplik veya satış belgesi düzenlenmiş kişidir.

3) ARTES: Türkiye Noterler Birliğine ait Araç Sicil ve Tescil Sistemini ifade eder.

4) İşleten: Araç sahibi olan veya mülkiyeti saklı tutulması kaydıyla satışta alıcı sıfatıyla sicilde kayıtlı görülen veya aracın uzun süreli kiralama, ariyet veya rehini gibi hallerde kiracı, ariyet veya rehin alan kişidir. Ancak ilgili tarafından başka bir kişinin aracı kendi hesabına ve tehlikesi kendisine ait olmak üzere işlettiği ve araç üzerinde fiilî tasarrufu bulunduğu ispat edilirse, bu kimse işleten sayılır.

5) Kanun: 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununu ifade eder.

6) Muayene istasyonu: Araçların niteliklerini tespit ve kontrol edebilecek cihaz ve personeli bulunan ve teknik kontrolü yapılan yerdir.

7) Sahiplik belgesi: Fatura, trafik şahadetnamesi, satış sözleşmesi gibi aracın kime ait olduğunu gösteren belgedir.

8) Taşıt: Makine gücü ile yürütülenlere “motorlu taşıt”, insan ve hayvan gücü ile yürütülenlere “motorsuz taşıt”, bir kazanç kaydı olmaksızın kullanılanlara “hususî taşıt”, çeşitli şekillerde kazanç sağlamak amacıyla kullanılanlara “ticarî taşıt”, 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanunu kapsamına girenlere “resmî taşıt”, resmî olmakla birlikte ticarîlik niteliği taşıyanlara da “resmî ticarî taşıt” demek üzere; karayolunda insan, hayvan ve yük taşımaya yarayan araçlardır.

9) TNBBS: Türkiye Noterler Birliği Bilişim Sistemini ifade eder.

10) Trafikten men: Trafik zabıtası veya yetkililerce, ilgili mevzuatta belirtilen hallerde araçla ilgili belgelerin alınması ve aracın belirli bir yere çekilerek trafikten alıkonulmasını ifade eder.

11) Trafik Şahadetnamesi: Eşyanın serbest dolaşıma giriş beyannamesinde yer alan ve taraflarca belirlenmiş bilgilerin yer aldığı ve aracın giriş işlemi yapan gümrük idaresi tarafından düzenlenen belgeyi ifade eder.

12) UKOME: 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu uyarınca görev yapan Ulaşım Koordinasyon Merkezini ifade eder.

13) Uygunluk belgesi: Araçların teknik özellikleri bakımından Kanun kapsamında çıkarılan yönetmelik hükümlerine uygunluğu sonucunda verilen belgeyi ifade eder.

b) Araçlara ilişkin tanımlar

1) Araç takip sistemi: Taşıtların seyahate başladıktan sonraki seyrinin elektronik olarak takip edileceği/edilebildiği sistemdir.

2) Arazi taşıtı: Karayollarında yolcu veya yük taşıyabilecek şekilde imal edilmiş olmakla beraber bütün tekerlekleri motordan güç alan veya alabilen motorlu araçtır.

3) Ayakta yolcu sayısı: Ayakta yolcu taşımak üzere tasarlanmış ve buna uygun yeri bulunan araçlarda ayakta taşınabilen yolcu azami sayısıdır.

4) Azami ağırlık: Aracın güvenle taşıyabileceği azami yüküyle birlikte ağırlığıdır.

5) Azami dingil ağırlığı: Araçların karayolu yapılarında güvenle ve yapıya zarar vermeden geçebilmeleri için saptanan dingil ağırlığıdır.

6) Azami toplam ağırlık: Araçların karayollarında güvenle ve yapıya zarar vermeden geçebilmeleri için saptanan toplam ağırlıktır.

7) Bisiklet: Üzerinde bulunan insanın adale gücü ile pedal veya el ile tekerleği döndürülmek suretiyle hareket eden motorsuz taşıtlardır. Azami sürekli anma gücü 0,25 kilovattı geçmeyen, hızlandıkça gücü düşen ve hızı en fazla 25 km/saate ulaştıktan sonra veya pedal çevrilmeye ara verildikten hemen sonra gücü tamamen kesilen elektrikli bisikletler de bu sınıfa girer.

8) Çekici: Römork ve yarı römorkları çekmek için imal edilmiş olan ve yük taşımayan motorlu araçtır.

9) Dingil ağırlığı: Araçlarda aynı dingile bağlı tekerleklerden karayolu yapısına aktarılan ağırlıktır.

10) Gabari: Araçların yüklü veya yüksüz olarak karayolunda güvenli seyirlerini temin amacı ile uzunluk, genişlik ve yüksekliklerini belirleyen ölçülerdir.

11) Hafif römork: Azami yüklü ağırlığı 0.75 tonu geçmeyen römork veya yarı römorktur.

12) Hız sınırlayıcı: Belirtilen değere göre araç hızını sınırlamak için, öncelikli işlevi motora yakıt beslemelerini kumanda etmek olan bir cihazdır.

13) İş makinası: Paletli veya madeni tekerlekli traktör, biçerdöver ve yol inşa makinaları ile benzeri tarım, sanayi, bayındırlık, millî savunma ile çeşitli kuruluşların iş ve hizmetlerinde kullanılan; iş amacına göre üzerine çeşitli ekipmanlar monte edilmiş; karayolunda insan, hayvan, yük taşımada kullanılmayan motorlu araçtır.

14) Kamp taşıtı: Yük taşımada kullanılmayan; iç dizaynı tatil yapmaya uygun teçhizatlarla donatılmış, hizmet edebileceği kadar yolcu taşıyabilen SA kodlu motorlu araçtır.

15) Kamu hizmeti taşıtı: Kamu hizmeti için yük veya yolcu taşımaya yapan araçtır.

16) Kamyon: İzin verilebilen azami yüklü ağırlığı 3.5 tondan fazla olan ve yük taşımak için imal edilmiş motorlu araçtır.

17) Kamyonet: Azami yüklü ağırlığı 3.5 tonu geçmeyen ve yük taşımak için imal edilmiş motorlu taşıttır. Sürücü ve yanındaki oturma yerleri dışında başka oturma yeri de bulunabilen, sürücü bölümü gövde ile birleşik kamyonetlere panelvan denir.

18) Katar ağırlığı: Karayolunda bir birim olarak seyretmek üzere birbirini çeken bir araca bağlanmış en çok 2 römorktan oluşan araçların tümünün azami yüklü haldeki toplam ağırlığıdır.

19) Koltuk sayısı: Sürücü koltuğu ve varsa kabin görevlisi koltuğu dâhil olmak üzere, araçta her bir yolcu için olan oturma yerlerinin toplam sayısıdır.

20) Lastik tekerlekli traktör: Belirli şartlarda römork ve yarı römork çekebilen, ancak ticari amaçla taşımada kullanılmayan tarım aracıdır.

21) Motosiklet: Azami tasarım hızı 45 km/saatten ve/veya silindir kapasitesi 50 santimetreküpten fazla olan sepetli veya sepetsiz iki veya üç tekerlekli motorlu taşıtlar ve net motor gücü 15 kilovattı, net ağırlığı 400 kilogramı, yük taşımacılığında kullanılanlar için ise net ağırlığı 550 kilogramı aşmayan dört tekerlekli L3e, L4e, L5e ve L7e sınıfı motorlu taşıtlardır. Elektrik ile çalışanların net ağırlıklarının hesaplanmasında batarya ağırlıkları dikkate alınmaz. Bunlardan karoseri yük taşıyabilecek şekilde sandıklı veya özel biçimde yapılmış olan ve yolcu taşımalarında kullanılmayan üç tekerlekli motosikletlere yük motosikleti (tripörtör) denir.

22) Motorlu bisiklet (Moped): Azami hızı saatte 45 kilometreyi, içten yanmalı motorlu ise silindir hacmi 50 santimetreküpü, elektrik motorlu ise azami sürekli nominal güç çıkışı 4 kilovattı geçmeyen iki veya üç tekerlekli taşıtlar ile aynı özelliklere sahip net ağırlığı 350 kilogramı aşmayan dört tekerlekli L1e, L2e ve L6e sınıfı motorlu taşıtlardır. Elektrik ile çalışanların net ağırlıklarının hesaplanmasında batarya ağırlıkları dikkate alınmaz.

23) Okul taşıtı: Genel olarak okul öncesi eğitim ve zorunlu eğitim kapsamında öğrenciler ile çocukların taşınmalarında kullanılan ve ilgili mevzuatta belirlenen şartları haiz ticari tescilli yolcu taşımaya mahsus taşıttır.

24) Otobüs: Yolcu taşımacılığında kullanılan, sürücüsü dahil dokuzdan fazla oturma yeri olan motorlu taşıttır. Trolleybüsler de bu sınıfa dahildir. Sürücüsü dahil oturma yeri on yediyi aşmayan otobüslere minibüs denir.

25) Otomobil: Yapısı itibarıyla, sürücüsü dahil en fazla dokuz oturma yeri olan ve insan taşımak için imal edilmiş bulunan motorlu taşıttır.

26) Özel amaçlı taşıt: Özel amaçla insan veya eşya taşımak için imal edilmiş olan ve itfaiye, ambulans (SC), naklen yayın ve kayıt (radyo, sinema, televizyon), kütüphane, motorlu karavan (SA), zirhlı araç (SB), araştırma, cenaze araçları (SD) ile bozuk veya hasara uğramış taşıt ve araçları çekmek, taşımak veya kaldırmak gibi özel işlerde kullanılan araçtır.

27) Özel güvenlik bölmeli taksî: Müşterilerin araç sürücüsü ile iletişim ve teması, 26/10/2016 tarihli ve 29869 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelikte tanımlanan zirhlı ara bölme ile engellenmiş, taksîmetre veya tarife ile yolcu taşıyan M1 sınıfındaki ticari motorlu araçtır.

28) Özel halk otobüsü: Gerçek veya tüzel kişilerce işletilen, belediyelerce verilen izin/ruhsat kapsamında toplu taşıma hizmeti veren ve sürücüsü dahil on yediden fazla oturma yeri olan ticari taşıttır.

29) Personel servis aracı: Herhangi bir kamu kurum ve kuruluşu veya özel veya tüzel kişilerin personelini bir akit karşılığı taşıyan şahıs veya şirketlere ait minibüs ve otobüs türündeki ticari araçtır. Kamu kurum ve kuruluşları ile özel ve tüzel kişilere ait araçların kendi personelini veya yolcusunu taşıma işi bu tanımın kapsamına girmez.

30) Römork: Motorlu araçla çekilen insan veya yük taşımak için imal edilmiş motorsuz araçtır.

31) Römork azami yüklü ağırlığı: Motorlu aracın çekebileceği frenli ve frensiz römorkların azami yüklü ağırlığıdır.

32) Taksi: Yapısı itibarıyla sürücüsü dahil en fazla dokuz oturma yeri olan, insan taşımak için imal edilmiş bulunan ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenen şekilde muayenesi ve damgası yapılmış, ücret hesaplama yöntemine uygun tarife yüklenmiş ve tip onayı alınmış taksimetre ile yolcu taşıyan M1 sınıfı ticari motorlu araçtır.

33) Taksi dolmuş: Yapısı itibarıyla sürücüsü dahil en fazla dokuz oturma yeri olan ve insan taşımak için imal edilmiş bulunan, adam başına tarifeli ücretle yolcu taşıyan M1 sınıfı ticari motorlu araçtır.

34) Taşıma sınırı (Kapasite): Bir aracın güvenle taşıyabileceği, en çok yük ağırlığı ve/veya yolcu ve hizmetli sayısıdır.

35) Taşıt katarı: Karayolunda bir birim olarak seyretmek üzere birbirine bağlanmış en çok 2 römorktan oluşan araçlardır.

36) Tramvay: Genellikle yerleşim birimleri içerisinde insan taşımada kullanılan, karayolunda tekerlekleri raylar üzerinde hareket eden ve hareket gücünü dışarıdan sağlayan araçtır.

37) Umum servis aracı: Okul taşıtları ile personel servis araçlarının birlikte değerlendirilmesidir.

38) Yarı römork: Bir kısmı motorlu taşıt veya araç üzerine oturan, taşıdığı yükün ve kendi ağırlığının bir kısmı motorlu araç tarafından taşınan römorktur.

39) Yüklü ağırlık: Bir taşıtın yüksüz ağırlığı ile taşımakta olduğu sürücü, hizmetli, yolcu ve eşyanın toplam ağırlığıdır.

40) Yüksüz (Net) ağırlık: Üzerinde insan veya eşya (yük) bulunmayan ve akaryakıt deposu dolu olan bir aracın taşınması zorunlu alet, edevat ve donatımı ile birlikte toplam ağırlığıdır.

(2) Araç sınıflarının belirlenmesi ve bu araçlara ilişkin yapılacak işlemler ile yukarıda tanımı yer almayan diğer hususlarda Kanun kapsamında çıkarılan yönetmelikler uygulanır.

(3) İlk tescili yapılacak araçlar için ikinci fıkra uyarınca belirlenen araç sınıfları kullanılacak olup, daha önce tescilli yapılmış araçlar için de satış ve devir işlemleri sırasında yeni araç sınıfları esas alınır.

İKİNCİ BÖLÜM

Görev ve Yetkiler

Emniyet Genel Müdürlüğünün ve bağlı trafik kuruluşlarının görev ve yetkileri

MADDE 4 – (1) Emniyet Genel Müdürlüğünün ve bağlı trafik kuruluşlarının, Kanun ve bu Yönetmelik kapsamındaki görev ve yetkilerine ilişkin hususlar ilgili mevzuatta gösterilir.

Türkiye Noterler Birliğinin görev ve yetkileri

MADDE 5 – (1) Türkiye Noterler Birliğinin, Kanun ve bu Yönetmelik kapsamındaki görev ve yetkileri şunlardır:

a) Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı veya yetkilendirdiği kurum veya kuruluş tarafından belirlenen imalatçı veya yetkili temsilcisi tarafından uygunluk belgesi düzenlenen araç bilgilerini tutmak,

b) Noterler tarafından tescil edilen araçların sicillerini tutmak,

c) Araçların satış, devir ve tesciline ilişkin teknik ve hukuki değişikliklerin elektronik ortamda kaydedilmesini sağlamak, istatistiki bilgileri toplamak ve değerlendirmek,

ç) Haciz, rehin, ihtiyatı tedbir gibi araçlara ilişkin kısıtlayıcı şerhlerin elektronik ortama işlenmesini, kaydedilmesini ve kaldırılmasını sağlamak,

d) Bu Yönetmelik kapsamında yapılacak işlemlerle ilgili olarak, gerekli olan bilgileri elektronik ortamda almak veya paylaşmak, bu konularda ilgili kurum veya kuruluş ya da özel hukuk tüzel kişileri ile protokol yapmak,

e) Araçların tescile esas bilgi ve kayıtlarını elektronik ortamda saklamak, bu bilgileri ilgili kurum veya kuruluşlar ile paylaşmak,

f) Noterlerin, bu Yönetmelik kapsamındaki iş ve işlemleri yapmaları amacıyla gerekli koordinasyonu ve teknik alt yapıyı sağlamak,

g) ARTES veri tabanını tutmak, yönetimini ve güvenliğini sağlamak,

ğ) ARTES veri tabanında yer alan gerekli bilgileri Emniyet Genel Müdürlüğü ile anlık olarak paylaşmak,

h) İçişleri Bakanlığının uygun görüşünü almak suretiyle plaka harf ve rakam gruplarını belirlemek,

ı) Bu Yönetmeliğin 12 nci maddesinin dördüncü fıkrası ile 48 inci maddesi hükümleri saklı kalmak üzere, araçların tescil hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin iş ve işlemlerin yapılması amacıyla bu Yönetmelikte düzenleneceği belirtilen belgelerin şekli ve içeriğini belirlemek,

i) Araç tescil dosyalarındaki belgelerin taranarak dijital arşiv oluşturulması durumunda, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından bu kayıtlara elektronik ortamda doğrudan erişilmesini sağlamak, fiziki ortamda tutulan belgeleri ise talep halinde Emniyet Genel Müdürlüğü ile paylaşmak,

j) Kanun ve bu Yönetmelikle verilen diğer görevleri yapmak.

Noterlerin görev ve yetkileri

MADDE 6 – (1) Noterlerin, Kanun ve bu Yönetmelik kapsamındaki görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Araçların satış, devir ve her türlü tescil işlemlerini yapmak,
- b) Araçların tescil belgeleri ile plakalarını vermek, Türkiye Noterler Birliği tarafından belirlenen durumlarda araçlar için araç tesciline ilişkin geçici belge ile gerekli diğer belgeleri düzenlemek,
- c) Araçlara ilişkin teknik veya hukuki değişiklikleri ARTES'e işlemek,
- ç) Haciz, rehin, ihtiyatî tedbir gibi araçlara ilişkin kısıtlayıcı şerhleri ARTES'e işlemek ve kaldırmak,
- d) Araçlara ait işlemlerden dijital olarak muhafazası mümkün olmayan belge ve formları arşivlemek,
- e) Kanun ve bu Yönetmelikle verilen diğer görevleri yapmak.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Araç Sicil ve Tescil Sistemi

Araç sicil ve tescil sistemi veri tabanı

MADDE 7 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında noterler tarafından tescili yapılacak veya yapılan araçların satış, devir ve her türlü tescil işlemleri ile araç sahiplerinin tescile esas bilgileri ARTES'e, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından tescili yapılan araçların tescile esas bilgileri ise Emniyet Genel Müdürlüğü bilgi sistemine kaydedilir ve saklanır. ARTES'te ve Emniyet Genel Müdürlüğü bilgi sisteminde yer alan bilgiler elektronik ortamda ilgili kurum ve kuruluşlar ile paylaşılabilir.

(2) Bu Yönetmelik uyarınca elektronik ortamda yapılacağı belirtilen iş ve işlemler ile noterler tarafından yapılacak iş ve işlemler TNBBS üzerinden gerçekleştirilir ve ARTES'e işlenir. Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından tescili yapılacak araçlara ilişkin iş ve işlemler ise Emniyet Genel Müdürlüğü bilgi sistemi üzerinden gerçekleştirilir ve sisteme işlenir.

(3) Türkiye Noterler Birliğince ARTES verilerinin kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek/tüzel kişilerle yapılacak paylaşımlarına esas olacak protokoller, protokollerin kapsamı ve protokolün uygulanmasına ilişkin teknik hususlar Türkiye Noterler Birliği ve Emniyet Genel Müdürlüğüne müştereken belirlenir.

(4) Bu Yönetmelik kapsamında Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından araç sicil ve tescil kayıtlarına işlenmesi gereken bilgiler elektronik ortamda anlık olarak Türkiye Noterler Birliğine bildirilir.

(5) Bu Yönetmelik kapsamında ibrazı zorunlu olan belgelerin ilgili kurum ve kuruluşlardan elektronik ortamda temini halinde, ayrıca ibraz zorunluluğu aranmayabilir.

Araç sicilinin gizliliği

MADDE 8 – (1) Araç sicili ve bu sicilin tutulmasına dayanak olan belgeler gizlidir. Bunlar yetkili veya sorumlular, teftiş veya denetim yetkisi olanlar dışında kimse tarafından görülüp incelenemez. Mahkemeler ve Cumhuriyet savcılıkları bu hükmün dışındadır. Bu bilgileri işleyen görevliler ve araç kayıtlarından faydalanan diğer görevliler de bu gizliliğe uymak zorundadırlar.

(2) Tescil edilmiş araçların, araca takılan bir veya birkaç sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin yol güvenliği, kamu sağlığı veya çevre koruması açısından ciddi bir risk oluşturması nedeniyle geri çağırılması gerektiğinde araç sahibinin adres ve iletişim bilgileri Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına verilebilir.

(3) Araç sicili ile ilgili her türlü erişim ve veri değişikliklerine ait işlem kayıtları en az on yıl süreyle saklanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Araçların Tescil İşlemleri

Tescile yetkili kuruluşlar

MADDE 9 – (1) Cumhurbaşkanlığı ve Başbakanlık araçlarından kendilerince belirlenenler ile Milli İstihbarat Teşkilatı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, diplomatik ve konsüler misyonlar ile uluslararası kuruluşlar ve bunların diplomatik ve konsüler muafiyeti bulunan mensuplarının ve güvenlik gerekçesiyle İçişleri Bakanının onayıyla kapsama alınacak araçlara dair her türlü tescil işlemi ile belge ve plakalarını verme işlemi, araçların özel tahsisli plaka işlemleri ve tüm sivil plaka işlemleri Emniyet Genel Müdürlüğü ve bağlı trafik tescil kuruluşlarınca yapılır, araç tescil belgesi ve plaka basım talep belgesi verilir.

(2) Bu Yönetmeliğe göre;

a) Askeri araçlar ile çeşitli anlaşmalara göre askeri amaçla ülkemizde bulunan kuruluşlara ait araçların tescilleri Türk Silahlı Kuvvetleri,

b) Raylı sistemde çalışan araçların tescilleri, kullanıldığı yerlere göre ait olduğu kuruluşlar,

c) İş makinesi türünden araçların; kamu kuruluşlarına ait olanları ilgili kuruluşlar, özel ve tüzel kişilere ait olanlardan tarım kesiminde kullanılanlar ziraat odaları, tarım kesiminde kullanılanların dışında kalan ve sanayi, bayındırlık ve diğer kesimlerde kullanılanların tescilleri üyesi oldukları ticaret, sanayi veya ticaret ve sanayi odaları,

ç) Tarım kesiminde kullanılanlar hariç, UKOME veya il trafik komisyonlarından karar almak şartı ile motorsuz taşıtlardan gerekli görülenlerin tescilleri belediyeler tarafından yapılır, belge ve plakaları verilir.

(3) Bu Yönetmelik hükümlerine göre Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından tescil edilecek araçlar, askeri araçlar, iş makineleri ve raylı sistemle çalışanlar dışındaki bütün motorlu araçlar ile tescile tabi motorlu araçlara takılarak kullanılacak yapıda ve yüklü ağırlığı 750 kilogramın üstünde olan römork ve yarı römorkların (traktör römorkları takıldığı traktörden ayrı olarak tescil edilmez) tescilleri noterler tarafından yapılır, araç tescil belgesi ve plaka basım talep belgesi verilir.

Araçların tescil işlemleri

MADDE 10 – (1) Araçların tescili ile araç tescil belgesinin düzenlenmesi işlemleri, araç sahiplerinin, kanuni temsilcilerinin, vekillerinin veya kamu kurum veya kuruluşları ile tüzel kişilerce yetkilendirilen kişilerin başvuruları üzerine elektronik ortamda ilgisine göre noterler veya Emniyet Genel Müdürlüğü trafik tescil kuruluşları tarafından yapılır ve araç tescil belgesi basılarak imzalanır. Araç tescil belgesi, ilgililerine elden teslim edilir.

(2) Araçların tescili nedeniyle düzenlenmesi gereken değerli kağıtların bedelleri, tescile yetkili olanlar tarafından tahsil edilir.

(3) Tescili yapılan araçlara, sahiplerine ve sonradan araç üzerinde yapılan her türlü değişikliklere ilişkin bilgiler tescile yetkili olanlar tarafından elektronik ortamda kaydedilir.

(4) Tescil edilen araçlara ve sahiplerine ilişkin bilgiler ile sonradan araç üzerinde yapılan her türlü işlem ve değişiklikler elektronik ortamda Gelir İdaresi Başkanlığına, elektronik ortamda bildirimim mümkün olmaması halinde ise en geç on beş iş günü içinde yazılı olarak ilgili vergi dairesine bildirilir.

(5) Ülkemizde belirli bir süre kullanıldıktan sonra tekrar yurt dışına çıkarılmak üzere geçici ithal yoluyla getirilenler ile iş amacına göre üzerine çeşitli ekipmanlar monte edilmiş ve karayolunda insan, hayvan ve yük taşımada kullanılmayan araçlar hariç olmak üzere, direksiyonu sağda olan araçlar tescil edilemez.

(6) Lastik tekerlekli traktörler ticari araç olarak tescil edilemez.

(7) 28/6/2009 tarihli ve 27272 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Motorlu Araçlar ve Römorkları Tip Onayı Yönetmeliği (2007/46/AT) ile Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik hükümleri doğrultusunda imalatçı veya yetkili temsilcisi tarafından düzenlenen uygunluk belgesi bulunmayan araçların tescili yapılmaz.

(8) Takograf veya taksimetre kullanılması zorunlu araçlarda, başvuru sırasında ibraz edilen belgeler esas alınarak araçta takılı olan cihazın marka ve seri numarası araç tescil kayıtlarına işlenir. Taksimetre kullanılması zorunlu araçlar için ayrıca tespit muayenesinin yapılmış olması zorunludur.

(9) Ambulans ve acil sağlık araçlarının tescillerinde il sağlık müdürlüğünce düzenlenecek ambulans/acil sağlık aracı uygunluk yazısının ibraz edilmesi zorunludur. Ambulans ve acil sağlık araçlarına ait bilgiler, Sağlık Bakanlığı ile elektronik ortamda paylaşılabilir.

(10) Ergin olmayan küçüklere ait araçların tescili için kanuni temsilcileri tarafından araç nedeniyle doğabilecek hukuki ve cezai sorumlulukları kabul ettiklerine dair noterde düzenlenmiş taahhütnamenin tescil anında verilmesi zorunludur.

(11) Araçlara ait bilgiler Türkiye Noterler Birliği tarafından elektronik ortamda; bunun mümkün olmaması halinde ise yazılı olarak Milli Savunma Bakanlığı Seferberlik Dairesi Başkanlığına bildirilir.

(12) Tescili yapılan ve bilgisi Milli Savunma Bakanlığına gönderilen araçlardan, Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyacına elverişli olanlara sefer görev emri verilir.

(13) Sefer görev emirleri ile ilgili işlemler, 4/11/1983 tarihli ve 2941 sayılı Seferberlik ve Savaş Hali Kanunu ile 24/5/1990 tarihli ve 90/500 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Seferberlik ve Savaş Hali Tüzüğü ve ilgili mevzuat hükümlerine göre noterler veya Türkiye Noterler Birliğince yapılır. Bu kapsamda sefer görev emri verilen araçların bilgisi ile bu araçlardan kara nakil ve iş makineleri üzerinde imal, tadil ve montaj yapılması durumunda, bu işlemlere ilişkin bilgiler ARTES’e işlenerek Milli Savunma Bakanlığına gönderilir.

(14) Veraset yoluyla intikaller ile 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 7 nci maddesinin (2) ve (8) numaralı bentlerinde düzenlenen istisnalardan yararlanılarak iktisap edilip istisnadan yararlananlar tarafından beş yıldan fazla kullanılıp elden çıkarılanlar ile aynı Kanunun geçici 7 nci maddesi kapsamında istisnadan yararlanılarak iktisap edilip, istisnadan yararlananlar tarafından 3 yıldan fazla kullanılıp elden çıkarılanlar hariç olmak üzere, ilk iktisabında özel tüketim vergisi istisnası uygulanmış olan araçların istisnadan yararlananlar dışındakilerce iktisabı halinde veya ilk iktisabı yapılan araçların ilk iktisap tarihinden itibaren beş yıl içinde Özel Tüketim Vergisi Kanununun 15 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki araçlara dönüştürülmesi durumunda, vergi dairesince düzenlenen Özel Tüketim Vergisi Ödeme Belgesinin ibrazı aranır.

(15) İlgili kurum ya da kuruluşlarca mevzuat kapsamında araç tescil belgesi ve/veya araç kayıtlarına işlenmesi gereken satış/devir, kullanım vb. kısıtlamalara ilişkin kısaltmalar Emniyet Genel Müdürlüğü ve Türkiye Noterler Birliğince müştereken belirlenir.

Araç tescil belgesi alma zorunluluğu

MADDE 11 – (1) Bütün motorlu araçlar ile bu Yönetmelikte tescili zorunlu kılınan motorsuz araçların sahipleri, araçlarını noterlere ya da ilgili tescil kuruluşlarına tescil ettirmek ve araç tescil belgesi almak zorundadırlar.

(2) Ancak;

a) Tescil edildiği ülkenin araç tescil belgesi ve plakası bulunanlardan geçici olarak ülkemize girmesine izin verilen araçlar ile ikili veya çok taraflı anlaşmalara göre ülkemizde tescil zorunluluğu getirilmeyen araçlar,

b) Motorlu araçları imal, tadil, ihraç edenlerin ve satıcılığını yapanların; ithal, ihraç, depolama, sergileme ve satış amacı ile bu işlere ait yerlerde maliki olarak bulundurdıkları araçlar,

c) Bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendine göre belediyelerce tescili zorunlu kılınanlar dışındaki bütün motorsuz taşıtlar

bu hükmün dışındadır.

Araç tescil belgesi ve geçerliliği

MADDE 12 – (1) Araç tescil belgesi, araca ve araç sahibine ilişkin bilgileri içeren ve tescile yetkili olanlar tarafından düzenlenen belgedir. Trafikten çekilmiş ya da çekilecek araçlar hariç diğer tüm araçların tescil belgesinin basılabilmesi için aracın zorunlu mali sorumluluk sigortası ile muayenesinin bulunması zorunludur.

(2) Noterler tarafından yapılacak tescil işlemleri sonrasında araç tescil belgeleri noterler tarafından düzenlenir ve araç tescil belgesine ilişkin değerli kağıt bedeli ilgilisinden tahsil edilir. Tahsil edilen değerli kağıt bedelleri 18/1/1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanununun 119 uncu maddesi uyarınca ilgili vergi dairesine beyan edilerek ödenir.

(3) Aracın satışı veya devri, hurdaya çıkarılması, üzerinde teknik değişiklik yapılması ve kullanım amacının değişmesi hallerinde aşağıdaki hükümler saklı kalmak üzere araç tescil belgesi geçersiz sayılır:

a) Üzerinde renk ve teknik değişiklik yapılan veya kullanım amacı değiştirilen araçlara ait araç tescil belgeleri, sahiplerinin gerekli uygunluğu sağlamaları bakımından Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrası gereğince otuz gün süre ile geçerliliğini korur.

b) Hurdaya çıkarılan araçların "hurdaya çıkarılmıştır" şerhi işlenerek sahiplerine verilen araç tescil belgeleri, araçların hurda olarak satışlarında sahiplik belgesi olarak kullanılır.

(4) Araç tescil belgesinin şekli ile araca ve araç sahibine ilişkin hangi bilgilerin araç tescil belgesinde yer alacağı hususu İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınarak Türkiye Noterler Birliği tarafından belirlenir.

İlk tescil

MADDE 13 – (1) Tescil işleminin yapılabilmesi için sahiplik belgesi, uygunluk belgesi, zorunlu mali sorumluluk sigortası poliçesi ve özel tüketim vergisi ödeme belgesinin aslının ibraz edilmesi zorunludur. Ancak bu belgelere ait bilgilerin ilgili kamu kurum veya kuruluşları ile gerçek veya diğer özel hukuk tüzel kişilerinin elektronik verileri üzerinden alınabilmesi veya teyidi halinde, ibraz zorunluluğu aranmayabilir. Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmeliğin 2 nci maddesi kapsamında tip onayı veya münferit onay isteğe bağlı olan ve bu Yönetmeliğin 22 nci maddesinin ikinci fıkrası kapsamında olan araçların tescilinde, imalatçı veya yetkili temsilcisi tarafından düzenlenmiş olan aracın teknik bilgilerini gösterir belge uygunluk belgesi yerine kabul edilir. Tamamlanmamış araçların tescili yapılmaz.

(2) İlk defa tescili yapılacak araçlarda ilk muayene geçerlilik süresi, uygunluk belgesi tarihi başlangıç kabul edilerek araç cinslerine göre belirlenir. 23/9/2004 tarihli ve 25592 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Araç Muayene İstasyonlarının Açılması, İşletilmesi ve Araç Muayenesi Hakkında Yönetmelikte belirtilen ilk muayene süresini geçirmiş araçlar, bir aylık muayene süresi verilmek suretiyle tescil edilir.

(3) Model yılı olarak;

a) Tam aracın imal tarihi,

b) Tam aracın daha sonra bir aşamadan daha geçirilerek tamamlanmış araç olması durumunda, tam araç uygunluk belgesindeki tarih,

c) Tamamlanmamış aracın tamamlanması durumunda Tamamlanmış Araç Uygunluk Belgesinde gösterilen tarih kabul edilir.

(4) Araçların giriş işlemini yapan gümrük idareleri tarafından, tescil işlemlerine esas olmak üzere düzenlenen trafik şahadetnamesinin bir örneği veya bu belgede yer alan bilgiler gümrük işleminin tamamlandığı tarihten itibaren on beş gün içinde elektronik ortamda; bunun mümkün olmaması halinde ise yazılı olarak Türkiye Noterler Birliğine gönderilir. Bu fıkra kapsamında tescili yapılacak araçların trafik şahadetnamelerinde yer alan bilgiler tescile yetkili olanlar tarafından Gümrük ve Ticaret Bakanlığı kayıtlarından elektronik ortamda sorgulanabilir.

(5) Tescile tabi ve Türkiye’de tescil edilecek olan araçları imal veya ithal edenler; bu araçların uygunluk belgesi bilgileri ile gerekli görülen diğer bilgilerini güvenli elektronik imza kullanarak ARTES’e kaydetmek zorundadır.

(6) Araçları imal veya ithal edenler tarafından ARTES’e kaydedilen ve tescil edileceği safhaya kadar el değiştiren veya üzerinde tadilat yapılan araçlara ilişkin değişikliklerin ARTES’e işlenmesi amacıyla, imalatçı veya ithalatçılar için bildirim zorunluluğu getirmeye ve bu bildirimlerin usul ve esaslarını tespit etmeye Maliye Bakanlığının görüşünü almak suretiyle Türkiye Noterler Birliği yetkilidir.

(7) Araçların ilk tescil işlemleri, aracın satın alınma veya trafik şahadetnamesinin düzenlendiği tarihten itibaren üç ay içinde ilgisine göre herhangi bir noter veya Emniyet Genel Müdürlüğü trafik tescil kuruluşları tarafından elektronik ortamda gerçekleştirilir. Bu sürenin geçirilmesi halinde tescil işleminin yapılabilmesi için trafik idari para cezası karar tutanağının düzenlenmesi gerekir.

(8) Satışı yapılan araçların tescile esas işlemleri Türkiye Noterler Birliği tarafından yetkilendirilen kamu kurum veya kuruluşları ile gerçek veya özel hukuk tüzel kişileri aracılığıyla da yürütülebilir. Bu durumda;

a) Yetki verilenler tescil için gerekli bilgileri ARTES’e güvenli elektronik imzalı olarak bildirir.

b) Bildirim üzerine aracın tescilinde herhangi bir sakınca olmadığının anlaşılması halinde tescil işlemi ARTES’te gerçekleştirilir.

c) Tescil işleminin gerçekleşmesiyle birlikte bir ay süreyle geçerli araç tesciline ilişkin geçici belge ve plaka basım talep belgesi oluşturulur. Belgeler yetki verilenler tarafından iki suret olarak basılır, kaşe veya mühür vurularak imzalanır. Belgelerin birer sureti araç sahibine verilir, birer sureti ise diğer belgelerle birlikte beş yıl süreyle muhafaza edilir.

ç) Araç tesciline ilişkin geçici belgenin düzenlendiği tarihten itibaren bir ay içerisinde araç sahibinin başvurusu üzerine araç tescil belgesi herhangi bir noter tarafından basılır. Araç tescil belgesinin ilgisine teslim edilmesi ile birlikte araç tesciline ilişkin geçici belge hükümsüz sayılır.

d) Yetkilendirilen gerçek veya özel hukuk tüzel kişileri, tescile esas yapacakları işlemleri, noter onaylı protokol çerçevesinde başka gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine yaptırabilirler. Bu durumda gerekli belgeler protokolün taraflarınca beş yıl süreyle muhafaza edilmek üzere yeterli sayıda düzenlenir.

e) Yetkilendirilen gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerinin oda sicil kaydı (ticaret odası, sanayi ve ticaret odası, ilgili esnaf odası ve benzeri) ile vergi kaydının bulunması gerekir. Ayrıca, yetki verilecek kişinin gerçek kişi olması halinde ilgili kişinin, tüzel kişilik olması halinde ise şirketi temsile yetkili olan kişi ile ARTES'te işlem yapmaya yetki verecekleri kişinin; malvarlığına, ulaşım araçları veya sabit platforma, topluma, kamu güvenliğine, kamunun sağlığına, kamu barışına, genel ahlaka, millete ve devlete, devletin güvenliğine, anayasal düzen ve bu düzenin işleyişine karşı suçlardan hüküm giymemiş olmaları şarttır.

f) Araçları imal veya ithal edenler, Türkiye Noterler Birliği tarafından belirlenecek kamu kurum veya kuruluşları ile gerçek veya özel hukuk tüzel kişileri, içeriği Türkiye Noterler Birliği tarafından belirlenen ve ARTES'te bulunan taahhütnameleri güvenli elektronik imzaları ile imzalamaları halinde yetkilendirilmiş sayılır. Buna ilişkin diğer usul ve esaslar Türkiye Noterler Birliğinin resmi internet sitesinde yayımlanır.

(9) Bu araçların tescilini yapan noterler veya Emniyet Genel Müdürlüğü trafik tescil kuruluşları tarafından tescil işlemi elektronik ortamda Gelir İdaresi Başkanlığına, elektronik ortamda bildirimim mümkün olmaması halinde ise on beş iş günü içerisinde yazılı olarak ilgili vergi dairesine bildirilir.

(10) Bu maddenin sekizinci fıkrasına göre yetkilendirilmiş gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerin denetimi Kanununun 22 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca yapılır.

Toplu ithal edilen araçların satıldıktan sonraki tescilleri

MADDE 14 – (1) Toplu olarak ithal edilen araçlar için ilgili gümrük idarelerince ayrı ayrı düzenlenen trafik şahadetnameleri, aracı ithal eden gerçek veya tüzel kişiye ve talep edilmedikçe tescile yetkili olanlara gönderilmez.

(2) Bu araçları ithal eden işletme, aracın satışı sırasında düzenlediği faturada aracın menşeyini gösterir.

(3) Bu madde kapsamında tescili yapılacak araçların trafik şahadetnamelerinde yer alan bilgiler tescile yetkili olanlar tarafından Gümrük ve Ticaret Bakanlığı kayıtlarından elektronik ortamda sorgulanabilir.

Çekici ve römorkların tescili

MADDE 15 – (1) Çekici araçlar ile yüklü ağırlığı 750 kilogramın üstündeki römork ve yarı römorklar (traktör römorkları hariç), bu Yönetmelikte belirlenen usul ve esaslara uygun olarak ayrı ayrı tescil edilir.

(2) Çekici araçlar ile römork takacak araçların tescil belgelerine çekeceği römorkun taşıma sınırı yazılır ve römorklarının arka kısımlarına Avrupa Topluluğu Direktifleri ve Avrupa Ekonomik Komisyonu Regülasyonu ECE R 70'e uygun iki adet işaret levhası takılır.

(3) Traktör römorkları ise ayrı olarak tescil edilmeyip, başvuru halinde sahiplik ve teknik belgesindeki gerekli bilgiler, çekecek traktörün tescil belgesinin ilgili bölümüne işlenir.

(4) Traktör römorklarının arka kısımlarına Avrupa Topluluğu Direktifleri ve Avrupa Ekonomik Komisyonu Regülasyonu ECE R 69'a uygun iki adet işaret levhası takılır.

(5) Traktöre ait tescil belgesine bu madde kapsamında işlem yapılan traktör römorkuna dair kayıt konur. Römorkun sahiplik ve teknik belgesine "... plakalı traktörün plaka sayısı verilmiştir" şerhi işlenir.

(6) Traktör römorklarının noterlerde yapılan bir işlem ile başkasına satış veya devri halinde, sahiplik ve teknik belgesine kayıt konulur, verilen plaka geri alınarak iptal edilir ve yeni sahibi adına tescil işlemleri yapılır.

Engellilere ait araçların tescili

MADDE 16 – (1) Engellilere ait araçların tescili, araç sahibinin engellilik derecesini gösterir sağlık raporu, ilgili vergi dairesi müdürlüğü tarafından düzenlenen özel tüketim vergisi istisnası uygulandığına dair özel tüketim vergisi ödeme belgesi ve araçların tescili için gerekli diğer belgeler esas alınarak yapılır.

(2) Araçların engelliler tarafından ithal edildiği durumlarda, trafik şahadetnamelerinde yer alan şerhler aracın tescil kayıtlarına işlenir.

(3) Engelliler tarafından ithal edilen araçlar gümrük idaresinin izni olmadan ve gümrük vergileri ödenmeden engelli olmayanlara ödünç verilemez, kiralanamaz, devredilemez veya satılamaz. Ancak bu araçların ilgili gümrük müdürlüğünün izni dahilinde engelli kişilere veya mirasçılara ödünç verilmesi, kiralanması, devri veya satışında gümrük vergisinin ödenmesi şartı aranmaz.

(4) Araçların engelliler tarafından yurt içinden ilk iktisabında;

a) Özel tertibatlı araçların, engelliler tarafından bizzat kullanılmak amacıyla özel tüketim vergisinden müstesna olarak yurt içinden ilk iktisabında, tescil kayıtlarına "İlk iktisap tarihinden itibaren beş yıl geçmedikçe özel tüketim vergisi ödenmeden devri, satışı, hibesi, intifasının mülkiyeti muhafaza kaydıyla veya sair şekillerde sözleşme ile devri, tasarruf hakkının vekaletname ile devredilmesi, özel tertibatının kaldırılması veya değiştirilmesi yasaktır." şeklinde şerh işlenir.

b) Herhangi bir engelli bulunmayan kişilerin kullanımına uygun olarak imal edilmiş olan aracın teknik donanımlarında hiçbir değişiklik yapılmadan, engelli kişinin sağlık raporunda belirtilen tertibatın ilave aparatlarla taktırılmış

olması halinde bu aracın tescil kayıtlarına yukarıdaki (a) bendinde yer alan şerhin yanı sıra, "Araç sahibinin eşi, üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımlarından bir sürücü veya noterce düzenlenmiş iş akdine bağlı olarak istihdam edilen bir sürücü tarafından da kullanılabilir." şeklinde şerh işlenir. Aracın engelli veya bu kişiler tarafından her iki şekilde de kullanılabilmesinin yetkili kurum veya kuruluş tarafından belgelendirilmesi şarttır.

c) Aracın sürülmesine yönelik özel tertibatı olmayan ve engellilik derecesi %90 ve üzeri olan engelliler tarafından özel tüketim vergisinden müstesna olarak yurt içinden ilk iktisabı yapılan taşıtların tescil kayıtlarına "İlk iktisap tarihinden itibaren beş yıl geçmedikçe özel tüketim vergisi ödenmeden devri, satışı, hibesi, intifasının mülkiyeti muhafaza kaydıyla veya sair şekillerde sözleşme ile devri, tasarruf hakkının vekaletname ile devredilmesi yasaktır." şeklinde şerh işlenir.

(5) Daha önce tescili yapılmış olan araçların, engellilik derecesi %90'ın altında olması halinde özel tertibat yapılmak şartıyla; engellilik derecesi %90 ve üzerinde olması halinde ise özel tertibat yapılmaksızın engelliler adına tescili yapılabilir.

(6) Özel tertibatlı araçların tadilat veya montaj belgelerinde yer alan tertibat kodu tescil kayıtlarına işlenir.

(7) Zihinsel engellilere ait araçların tescili için, veli ya da vasileri tarafından araç nedeniyle doğabilecek hukuki ve cezai sorumlulukları kabul ettiklerine dair noterde düzenlenmiş taahhütnamenin tescil anında verilmesi zorunludur.

(8) Özel tüketim vergisi istisnası ile edinilen araç tescil edilmeden önce, istisnadan yararlandırılan engelli kişinin ölümü halinde tescil işlemi aracın vergisi ödenmek suretiyle yapılabilir.

Yabancılar ait araçların tescili

MADDE 17 – (1) Yabancı gerçek ve tüzel kişiler tarafından yurt içinden satın alınan veya yurt dışından getirilen araçların tescili, bu Yönetmelik uyarınca gerekli belgelerin ibrazı ile noterler tarafından yapılır. Bu araçlara MA-MZ harf grubundan plaka verilir.

(2) Türk vatandaşlığından çıkmasına izin verilenlerin gümrük muafiyeti kapsamında yurt dışından getirdikleri ve gümrük idaresi tarafından düzenlenen belgede MA-MZ harf grubuna tescil edilmesi gerektiği belirtilen araçları da birinci fıkrada kapsamında tescil edilir. Bu kişilerin yurt içinde edindikleri araçlara ise MA-MZ harf grubundan plaka verilmez.

(3) Tescil işlemi, yabancı gerçek kişinin varsa geçici kimlik numarası, yoksa vergi numarası esas alınarak yapılır. Yabancı tüzel kişiler için vergi numarasının bulunması zorunludur.

(4) Bu madde kapsamında tescil edilecek araçlardan;

a) Yurt içinden alınarak tescil edilen aracın tescil kayıtlarına "Araç sahibi, eşi ve çocukları veya noterce düzenlenmiş iş akdine bağlı olarak istihdam edilen sürücüdün başkası kullanamaz." şeklinde şerh,

b) Yurt dışından getirilen araçların tescil kayıtlarına, gümrük müdürlüğü tarafından düzenlenen belgede yer alan şerh; bu belgede şerh yer almıyorsa "Araç sahibi, eşi ve çocukları veya noterce düzenlenmiş iş akdine bağlı olarak istihdam edilen sürücüdün başkası kullanamaz." şeklinde şerh,

c) Yabancı tüzel kişiler adına tescil edilecek araçların tescil kayıtlarına, "Araç sahibi tarafından belirlenen en fazla altı kişi tarafından kullanılabilir." şeklinde şerh, tescil kayıtlarına işlenir.

(5) Türk vatandaşı ile yabancı gerçek veya tüzel kişilerin adına ortak yapılan tescil işlemlerinde bu madde uyarınca MA-MZ harf grubu plaka verilmez, tescil işlemlerinde Türk vatandaşlarına ilişkin hükümler uygulanır.

(6) Diplomatik ve konsüler misyonlar ile uluslararası kuruluşlar ve bunların diplomatik ve konsüler muafiyeti bulunan mensupları tarafından ithal edilen araçlar Dışişleri Bakanlığınca onaylanmış ve Gümrük Müdürlüklerince işlem görmüş belgede, yurt içinden edinilen araçlar ise Dışişleri Bakanlığının yazısında belirtilen plakaya tescil edilir. Tescil edilen araçların bilgileri elektronik ortamda; bunun mümkün olmaması halinde ise yazılı olarak Dışişleri Bakanlığına bildirilir.

(7) CC/CD panel plaka (Ek:5/L) verilen diplomatlara ait araçların tescil belgesi ve kayıtlarına "CC/CD panel plaka taşıyabilir" ibaresi yazılır.

(8) "CC" panel plaka taktırmak üzere Dışişleri Bakanlığından alınan kimlik kartı ile başvuru yapan fahri başkonsoloslar ve fahri konsolosların, Dışişleri Bakanlığınca verilmiş olan kimlik kartında belirtilen ilde şahısları veya şirketleri adına tescilli bir adet araca, mevcut tescil plakalarının yanında CC panel plakalardan verilebilir.

Satış veya devir işlemi yapılan araçların noterler tarafından tescili

MADDE 18 – (1) Tescil edilmiş araçların her çeşit satış ve devirleri, satış veya devri yapılacak araçtan dolayı motorlu taşıtlar vergisi, gecikme faizi, gecikme zammı, vergi cezası ve trafik idari para cezası, 25/6/2010 tarihli ve 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 30 uncu maddesine göre verilen idari para cezaları ile geçiş ücreti borcu ve taşıt üzerinde satış ve/veya devri kısıtlayıcı herhangi bir tedbir veya kayıt bulunmadığının ve trafikten çekilmiş veya çekilecek araçlar hariç olmak üzere aracın geçerli muayenesi ile zorunlu mali sorumluluk sigortasının bulunduğu tespit edilmesi halinde noterler tarafından yapılır. Noterler tarafından yapılmayan her çeşit satış ve devir işlemleri geçersizdir.

(2) Resmî araçların satış veya devirleri ilgili kurum veya kuruluşların tabi oldukları mevzuata göre yapılır.

(3) İş makinelerinin satış ve devirleri ise araç üzerinde satış ve/veya devri kısıtlayıcı herhangi bir tedbir veya kayıt bulunmaması halinde, araç sahibi adına düzenlenmiş araç tescil belgesi esas alınarak noterler tarafından yapılır. Satış veya devir işlemi elektronik ortamda tescili yapan ilgili kuruluşa bildirilir. Elektronik ortamda bildirim mümkün olmaması halinde ise satış veya devir işlemine ilişkin belgenin bir sureti üç iş günü içerisinde tescili yapan ilgili kuruluşa gönderilir.

(4) Satış veya devir işlemi sırasında araca ait tescil belgesi veya geçerlilik süresi bitmemiş olmak kaydıyla araç tesciline ilişkin geçici belge, bu belgelerin zayı olduğunun ilgilisi tarafından beyan edilmesi ve zayı bilgisinin ilgili kolluk birimi tarafından elektronik ortamdaki kayıtlara işlendiğinin noterlerce anlaşılması halinde ise elektronik ortamdaki tescil kayıtları esas alınır.

(5) Noterlerce yapılacak satış veya devir işlemi sırasında, araca ait tescil belgesi veya araç tesciline ilişkin geçici belge üzerindeki bilgiler ile aracın elektronik ortamdaki kayıtları arasında farklılık olduğunun anlaşılması durumunda, elektronik ortamdaki kayıtlar esas alınır.

(6) Araç bilgilerinde eksiklik veya yanlışlık olduğunun anlaşılması halinde, noterler tarafından tescile esas bilgi ve belgeler incelendikten ve tescil kayıtlarında düzeltme yapıldıktan sonra satış veya devir işlemi yapılır.

(7) Satış veya devir işlemi noterler tarafından elektronik ortamda Gelir İdaresi Başkanlığına, elektronik ortamda bildirim mümkün olmaması halinde ise üç iş günü içerisinde ilgili vergi dairesine yazılı olarak bildirilir.

(8) Tescil edilmemiş araçların satın alma veya gümrükten çekme tarihinden itibaren üç ay içinde satış ve devirleri, sahiplik belgeleri esas alınarak noterler tarafından yapılır.

(9) Araçların satış veya devirleri sırasında noterler tarafından yapılacak işlemler ve araç tescil belgesinin düzenlenmesi ile bu belgelerin araç sahiplerine teslimine ilişkin usul ve esaslar, Türkiye Noterler Birliği tarafından belirlenir.

(10) Satış veya devir sırasında mevcut teknik özellikleri nedeniyle alıcı tarafından hukuki veya fiili nedenlerle kullanılması mümkün olmayan (özel tertibatlı engelli aracı, ambulans vb.) araçlar ile Yönetmeliğin 9 uncu maddesi birinci fıkrası kapsamındaki araçların trafikten çekilmek şartıyla satış veya devri yapılır.

(11) Satış veya devri yapılacak aracın sefer görev emri bulunması halinde, noter tarafından alıcıya gerekli tebligat yapılır ve aracın yeni sahip bilgisi elektronik ortamda, elektronik ortamda bildirim mümkün olmaması halinde ise yazılı olarak aracın görevlendirildiği İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğüne gönderilir.

(12) Noterler tarafından yapılan araç satış veya devir işlemlerinin tamamlanmasıyla alıcı adına noterlerce araç tescil belgesi düzenlenir, gerekli bilgiler elektronik ortamda saklanır.

(13) Haciz, müsadere, elkoyma, buluntu, trafikten men gibi nedenlerle; icra müdürlükleri, vergi dairesi müdürlükleri, millî emlak müdürlükleri ile diğer yetkili kamu kurum veya kuruluşları tarafından satışı yapılan araçların satışa ilişkin bilgileri elektronik ortamda ARTES'e; bunun mümkün olmaması halinde ise satış yazısı üç iş günü içerisinde yazılı olarak Türkiye Noterler Birliğine gönderilir. Gönderilen bilgiler Türkiye Noterler Birliği tarafından ARTES'e kaydedilir. Alıcılar herhangi bir noterden bir ay içerisinde adlarına araç tescil belgesi almak zorundadırlar. Alıcıların araç tescil belgesi almak için süresinde başvuramaları halinde, bu araçlar alıcıları adına Türkiye Noterler Birliği tarafından aracın re'sen tescil edildiğine dair şerh verilmek suretiyle tescil edilir.

(14) Re'sen tescil işlemi yapılacak araçların tesciline ilişkin usul ve esaslar Türkiye Noterler Birliği tarafından belirlenir.

(15) 1/5/2010 tarihinden önce noterler tarafından satış veya devri yapılan araçların tescil edilmemiş olması halinde, satıcının noter satış sözleşmesi ile birlikte herhangi bir noterliğe başvurusu üzerine bu araçlar aracın re'sen tescil edildiğine dair şerh verilmek suretiyle alıcıları adına re'sen tescil edilir.

(16) 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu kapsamında kiralanen araçlar;

a) Kiracı adına satın alma hakkının oluştuğu andan itibaren otuz günlük süre içinde kiracı tarafından aracın kendi adına tescilinin yaptırılmaması veya kiralayana iade edilmemesi,

b) Taraflar arasında yapılan sözleşmede aracın kiracı adına re'sen tescil edileceği hususunda karara varılmış ve kiracıya konu hakkında tebligat yapılmış olması veya adresinde bulunmadığından tebligatın yapılamadığının belgelenmesi, halinde finansal kiralama şirketleri tarafından herhangi bir notere başvurulması durumunda aracın re'sen tescil edildiğine dair şerh verilmek suretiyle kiracısı adına tescil edilir.

Mülkiyetin saklı tutulması kaydıyla araçların satış ve tescilleri

MADDE 19 – (1) Mülkiyetin saklı tutulması kaydıyla yapılacak araç satışlarına ilişkin sözleşmeler herhangi bir noterde yapılabilir, ancak alıcının yerleşim yeri noterliğindeki özel sicile kaydedilir.

(2) Satışı yapılan araçlar, alıcı adına tescil edilir ve tescil kaydına mülkiyetin saklı tutulduğuna dair şerh işlenir.

İş makinelerinin tescili ile tescil plakaları

MADDE 20 – (1) İş makinelerinin tescil işlemleri aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) Resmi kuruluşlara ait iş makineleri;

1) Kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan iş makinelerinin tescil işlemleri ait olduğu kurum veya kuruluşun ilgili birimlerinde yapılır ve her makine için ayrı ayrı iş makinası tescil belgesi (Ek-1) düzenlenir.

2) Tescil işlemlerinin aynı kuruluşa ait ayrı ayrı birimlerde yapılması halinde tescile ait bilgiler kurum veya kuruluşun merkez tescil biriminde toplanır ve makinelerin cinslerine göre ayrı ayrı kayıtları tutulur.

3) Bu araçlarla karayoluna çıkılmasının gerekli olduğu hallerde, tescilini yapan kuruluşça iş makinası tescil belgesinin trafığe çıkış iznine ait bölüm doldurularak tasdik edilir.

4) Bu şekilde karayoluna çıkacak araçların zorunlu mali sorumluluk sigortası yaptırmış olmaları zorunludur.

b) Özel veya tüzel kişilere ait olan iş makinelerinin işletme amacıyla veya ilgisine göre bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde belirtilen kuruluşlarca tescilleri araç sahibinin başvurusu üzerine iş makinası türünden araçların tescil defterine (EK-1/A) işlenmek suretiyle yapılır ve Maliye Bakanlığınca bastırılan iş makinası tescil belgesi tanzim edilerek verilir.

1) Araç sahipleri, iş makinesinin tanıtım özelliklerini gösteren teknik belgeyi veya araca ait teknik bilgileri içeren bir belgeyi sahiplik belgesi ile birlikte ibraz etmek zorundadır.

2) Bu iş makinesinin karayollarında sürülmesi, tescil belgesine ekli trafiğe çıkış izin belgesinin tescili yapan kuruluşça tasdik edilerek iş makinesi sahibine verilmesi ile mümkündür.

3) Trafiğe çıkış izni verilirken iş makinesinin zorunlu mali sorumluluk sigortasının yapılmış olması ve Karayolları Genel Müdürlüğünden özel izin alınması zorunludur.

Motorsuz taşıtların tescili

MADDE 21 – (1) Kanununun 22 nci maddesi birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca gerekli görülmesi halinde belediyelerce tescili yapılacak motorsuz taşıtlar için aşağıdaki esaslar uygulanır:

a) Taşıtların sahiplerinin kimlik bilgileri ve taşıtların cins ve özellikleri kaydedilir.

b) Her araç için, motorsuz taşıtların tescil belgesi (Ek-2) düzenlenir ve taşıtların sahibine verilir.

c) Bu araçlardan bisikletlerin plakaları 10x15 santimetre, hayvanla çekilen ve elle sürülenlerin 15x20 santimetre en ve boyunda olur ve sacdan veya uygun bir maddeden yapılır.

(2) Tescil plakalarının zemini beyaz, harf ve rakamları siyah renkte olur, plakaları belediyelerce belirlenir ve taşıtların arkalarına takılır.

(3) Belediyelerce tescili zorunlu kılınan araçların belge ve plaka alınmadan trafiğe çıkarılması yasaktır.

(4) Bu araçları sürenlerin belgeleri ve belgelerinde gösterilen şartlara uyup uymadıkları belediye trafik birimlerince de denetlenebilir.

Araçlar üzerinde yapılan değişikliklerin bildirilmesi ve tescili

MADDE 22 – (1) Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelikte belirtilen şekillerde yapılan her türlü teknik değişiklik ile aracın rengine ilişkin değişiklikler, değişiklik sonrası aracın muayenesinin yapılmış olması koşuluyla değişikliğin meydana geldiği tarihten itibaren otuz gün içinde herhangi bir notere başvuru yapılarak ARTES'e işlenir. İlgili değişiklik araç tescil belgesinde yer alan bilgilerden herhangi birini değiştiriyor ise yeni araç tescil belgesi basılır.

(2) Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına ait özel amaçlı taşıtlar ile kamu düzeninin sağlanmasında kullanılmak üzere tasarlanmış ve imal edilmiş bu kurumlara ait diğer taşıtlar üzerinde yapılan teknik değişikliklerde, Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik kapsamında düzenlenmesi gereken belgeler aranmaz. İlgili birimlerin veya teknik değişikliği yaptırdıkları firmaların yetkili mühendisleri tarafından düzenlenen teknik belgeye göre işlem yapılır.

(3) Araçlar üzerinde teknik değişiklik yapan veya yapılan değişikliklere ilişkin belgeleri onaylayan kişi veya kuruluşlara, bu değişikliklerin ARTES'e işlenmesi amacıyla bildirim zorunluluğu getirmeye ve bu bildirimlerin yapılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Türkiye Noterler Birliği yetkilidir.

(4) Üzerinde değişiklik yapıp da süresi içinde bildirilmeyen araçlar, değişiklik belgelendirilip noterler tarafından tescil edilinceye ve araç tescil belgelerine işleninceye kadar trafikten men edilir.

(5) Tescil edilen araç üzerinde yapılan her türlü işlem ve değişiklikler elektronik ortamda Gelir İdaresi Başkanlığına, elektronik ortamda bildirim mümkün olmaması halinde ise en geç on beş iş günü içinde yazılı olarak ilgili vergi dairesine bildirilir.

Araçlarda kullanılan yazı, resim ve işaretlerin tescili

MADDE 23 – (1) Araç işletenin ticari ad veya unvanı ile işletmeci kuruluşun tanıtımına yönelik logo, amblem ve benzeri mahiyetteki yazı, resim ve işaretler aracın camları, tekerlekleri, ön ve arka kısımları dışındaki alanlar üzerinde bulunabilir. Otobüs ve minibüslerin ayrıca ön ve arkalarına işletenin kısa ticari ad veya unvanı da yazılabilir. Alkol ve tütün reklamı içeren yazı, resim ve işaretlerin kullanımı yasaktır.

(2) Başvuru sırasında aracın tespit muayenesinin yapılmış olması koşuluyla araç işletenin tescilini talep ettiği yazı, resim ve işareti kullanım hakkı olduğuna dair yazılı beyanının ya da belgenin ibrazı ile bu madde kapsamındaki tescil talebinin araç sahibi olmayan işleten tarafından talep edilmesi halinde, araç sahibinin muvafakati gerekir.

(3) Sürücü kursunda adaylara eğitim vermek için kullanılan araçlar ile minibüs ve otobüslerin ön ve arka kısımlarında da yazı, resim ve işaret kullanılabilir.

(4) Bu madde kapsamında tescil edilen yazı, resim ve işaretler aracın tescil belgesi ve kayıtlarına "... logoludur" veya "... yazısı, resmi, işareti mevcuttur" şeklinde işlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Geçici Trafik Belgeleri

Geçici trafik belgeleri ve geçici plakaların verilme esasları

MADDE 24 – (1) Bir yerden diğer bir yere götürülme, prototip veya yol testi, gösteri yapılması gibi nedenlerle geçici olarak trafiğe çıkarılacak araçlar ile ithal ve ihraç edilen araçlara, geçici belgenin cinsine uygun harcın yatırılmış olması şartıyla ve ilgili maddelerindeki usul ve esaslara göre noterler tarafından geçici trafik belgesi verilir. Geçici trafik belgesi ve geçici plakaları ARTES'e işlenir.

(2) Bu belgeler, geçici plakaları ile birlikte kullanılır.

(3) Geçici trafik belgelerinin, süresi geçirilerek veya başka araçlarda kullanılması halinde belge ve plakalar geri alınır, araçlar trafikten men edilir.

A Geçici trafik belgesi ve geçici plakalar

MADDE 25 – (1) A Geçici Trafik Belgesi Düzenleme Yetki Belgesi;

a) Prototip veya yol testi yapılacak araçlar için imalatçı veya ithalatçı firmalar, otomotiv konusunda araştırma yapan kurum, kuruluş veya teknik hizmet kuruluşlarına "T" harf grubu plakalı,

b) Fabrika, depo, gümrük satış yeri, teşhir yeri, bayi ve benzeri yerler arasında sürülecek araçların nakli amacıyla imalatçı veya ithalatçı firmalar, bu firmaların yetki verdiği araç satıcılığı yapan bayiler ile taşıma işleri organizatörlüğü yapanlara; yurt dışından satın alınan veya yurt dışına satılan araçların karayollarında sürülerek götürülmesi veya getirilmesi için Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığında uluslararası ve yurt içi taşıma işleri organizatörlüğü yetki belgesi almış olan gerçek ve tüzel kişilere "G" harf grubu plakalı,

olarak bir yıl süre ile verilen belgedir.

(2) A Geçici Trafik Belgesi Düzenleme Yetki Belgesinde birden fazla plaka verilemez. Ancak firmalar birden fazla yetki belgesi için müracaat edebilirler.

(3) A Geçici Trafik Belgesi Düzenleme Yetki Belgesine istinaden düzenlenen A Geçici Trafik Belgesi ve bu belge ile kullanılan "G" plakanın geçerlilik süresi; aynı il sınırları içerisinde yirmi dört saat, şehirlerarası ve uluslararası yollarda aracın götürüleceği yerin uzaklığına göre en fazla altı gündür. Bu plakalı araçların A Geçici Trafik Belgesinde belirtilen güzergâh dışında kullanılması ve bu araçlarla yük ve yolcu taşınması yasaktır.

(4) A Geçici Trafik Belgesi Düzenleme Yetki Belgesine istinaden düzenlenen A Geçici Trafik Belgesi ve bu belge ile kullanılan "T" plakalı araçlar, A Geçici Trafik Belgesinde belirtilen süre içerisinde ülke genelinde herhangi bir yer kısıtlamasına tabi olmaksızın kullanılabilirler.

(5) "G" ve "T" plakalar için kullanılan A Geçici Trafik Belgesi, A Geçici Trafik Belgesi Düzenleme Yetki Belgesi bulunan firmalarca iki suret olarak düzenlenir. Bir sureti üç yıl süre ile saklanır. Bu belgeler yetkililerce her zaman denetlenebilir.

(6) Bu belge ve plakalar, A Geçici Trafik Belgesi Düzenleme Yetki Belgesinin ilgili firmaca onaylanmış fotokopisi ile birlikte geçerlidir.

(7) A Geçici Trafik Belgesi Düzenleme Yetki Belgesinin süresi sonunda yeniden talep edilmesi halinde, önceden verilmiş yetki belgesi ile plakaların iadesi zorunludur. Süresi biten yetki belgesi ile önceden tahsis edilmiş plakalar iade edilmedikçe yenisi verilmez.

(8) A Geçici Trafik Belgesi Düzenleme Yetki Belgesine istinaden verilecek "G" ve "T" plakalar 8000-9999 arasındaki rakamlardan oluşur.

(9) A Geçici Trafik Belgesi Düzenleme Yetki Belgesi başvurusu herhangi bir notere yapılır. Başvuru sırasında;

a) Talep edenlerin her türlü hukuki ve mali sorumluluğu kabul ettiklerini ve yetki belgesini hangi amaçla kullanacaklarını belirtmeleri,

b) Her araç için cinslerine göre plakaya bağlı olarak yaptırılmış zorunlu mali sorumluluk sigortasının bulunması,

c) Gerekli harcın ödenmesi,

ç) Taşıma işleri organizatörlüğü yapanlar için Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığında ilgili yetki belgesinin alınmış olması,

d) Prototip veya tip onayı olmayan, yol testi yapılacak imal, ithal ve ihraç araçlar için tanıtım numaralarından bağımsız olarak Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında izin belgesinin alınmış olması (Tip onayı olması halinde Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında izin şartı aranmaz.),

e) İthal araçlar için satış sonrası hizmet yeterlilik belgesinin bulunması gerekir.

(10) Prototip veya yol testi amacıyla "T" plakası verilen araçlar, hiçbir şekilde taşıma sınırı üstünde yükleme yapılmamak üzere, yüklü olarak da test edilebilirler. Gerekğinde Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında izin alınmak şartıyla teknik açıdan müsaade edilen yükle yüklenebilirler. Bu araçlarda, sürücünün dışında gereği kadar ek sürücü ve uzman bulunabilir.

(11) A Geçici Trafik Belgesi Düzenleme Yetki Belgesi ile geçici trafik belgelerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Türkiye Noterler Birliği tarafından belirlenir.

C Geçici trafik belgesi ve geçici plakalar

MADDE 26 – (1) Araç sahibinin her türlü hukuki ve mali sorumluluğu kabul ettiğine dair beyanı ve başvurusu üzerine; satıldığı veya bulunduğu yerden tescil edileceği ve bulundurulacağı veya onarımının yapılacağı yere kadar götürülecek olup, zorunlu mali sorumluluk sigortası bulunan ve gerekli harcı ödenmiş araçlara, herhangi bir noter tarafından altı gün süre ile geçerli C Geçici Trafik Belgesi ve plaka basım belgesi verilir.

(2) Trafikten çekilmiş olan araçlara da C Geçici Trafik Belgesi verilebilir.

D Geçici trafik belgesi ve geçici plakalar

MADDE 27 – (1) Yurt dışından getirilen veya yurt dışına götürülen araçların karayollarında sürülerek götürülmesi veya getirilmesi için araç sahibi veya satıcının başvurusu üzerine herhangi bir noter tarafından otuz gün süre ile geçerli D Geçici Trafik Belgesi ve plaka basım belgesi verilir.

(2) Başvuru sırasında her türlü hukuki ve mali sorumluluğun kabul edildiğinin beyan edilmesi, getirilecek ya da götürülecek araçların cins, sayı ve nitelikleri ile araçların getirileceği ya da götürüleceği ülkenin belirtilmesi gerekir. Başvuruya konu edilen her bir araç için proforma fatura örneği veya sahiplik belgesinin ibrazı ile aracın zorunlu mali sorumluluk sigortasının bulunması ve gerekli harcının ödenmiş olması gerekir.

(3) Yurtdışından getirilecek araçlar için verilen geçici belge ve plakalar, araçlara buldukları ülkede getirileceği gün takılır ve yurda gelişlerinde aracın tescil edileceği notere iade edilir.

(4) Yurtdışına götürülecek araçlar için verilen geçici belge ve plakalar ise karayoluna çıkarılacakları zaman araçlara takılır.

E Geçici trafik belgesi ve geçici plakalar

MADDE 28 – (1) Türkiye'ye kesin olarak ithal edilmek üzere getirilen araçlar ile asıl yerleşim yeri yabancı memleketlerde olan Türk ve yabancı turistler haricinde kalan ve resmi veya özel sektörlerde çalışmak üzere gelen yabancı kişilere ve bilim adamlarına ait araçlara gümrük idareleri tarafından, yabancı plakalarının sökülmesi sonrasında, giriş işlemleri yapılacak gümrüğe kadar kullanılmak üzere zorunlu mali sorumluluk sigortasının yaptırılmış olması ve gerekli harcının ödenmesi şartlarıyla altı gün süreyle geçerli E Geçici Trafik Belgesi ve plaka basım belgesi verilir.

(2) Ülkemizden transit geçecek olup geçici plaka ve yol belgesinin süresi bitmiş ya da süresi ülkemizi geçmeye yetmeyecek olan araçlara giriş işlemi yapan gümrüklerce, çıkış işlemleri yapılacak olan gümrüğe teslim edilmek üzere zorunlu mali sorumluluk sigortasının yaptırılmış olması ve gerekli harcının ödenmesi şartlarıyla E Geçici Trafik Belgesi verilir.

F Geçici trafik belgesi ve geçici plakalar

MADDE 29 – (1) Dış ülkelerde bulunan Türk vatandaşlarının, buldukları ülke mevzuatı gereğince belge ve plakaları geri alınan plakasız araçları ile yurdumuza gelişlerinde; giriş işlemi yapan gümrük idareleri tarafından verilen giriş izin belgesi esas alınarak, araç sahibinin başvurusu üzerine araçların yurtdışı kalış süresine göre zorunlu mali sorumluluk sigortasının yaptırılmış olması ve gerekli harcının ödenmesi şartlarıyla, herhangi bir noter tarafından en çok üç ay süre ile geçerli F Geçici Trafik Belgesi ve plaka basım belgesi verilir.

(2) Bu belge ve plakalar araç sahibi tarafından, gidilen ülkedeki Türk temsilciliklerine iptal edilmek üzere teslim edilir.

Ülkelerindeki olağanüstü haller nedeniyle ülkemize giriş yapan yabancılara ait araçlara geçici trafik belgesi ve tescil plakası verilmesi

MADDE 30 – (1) Savaş, iç karışıklık, doğal afet ve benzeri olağanüstü nedenlerle, ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak veya bu kitlesel akın döneminde bireysel olarak Türkiye Cumhuriyeti sınırlarına gelen veya bu sınırları geçen yabancılara beraberlerinde getirdikleri tescilli araçlara, ülkede kaldıkları süre içerisinde kullanılmak üzere noterler tarafından geçici trafik belgesi ve özel olarak belirlenen harf grubundan tescil plakası verilir.

(2) Bu kapsamdaki araçlara geçici trafik belgesi ve tescil plakası düzenleninceye kadar kullanılmak üzere yurdumuza girişleri sırasında ilgili gümrük idaresi tarafından, ülkemizde geçerli zorunlu mali sorumluluk sigortası yaptırılmış olması şartı ile on beş gün süreyle geçerli Geçici Giriş Yol Belgesi (Ek-3) verilir. Geçici Giriş Yol Belgesi verilen ve henüz geçici trafik belgesi ve tescil plakası düzenlenmeyen araçlara yurt dışına çıkış izni verilmez.

(3) Geçici trafik belgesi ve tescil plakası verilmesi için başvuru sırasında aracın yabancı ülkedeki tescil belgesi, ülkemizde geçerli zorunlu mali sorumluluk sigorta poliçesi, varsa Geçici Giriş Yol Belgesi ve 13/10/2014 tarihli ve 2017/6883 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Geçici Koruma Yönetmeliği uyarınca araç sahibine verilen Geçici Koruma Kimlik Belgesi/Yabancı Tanıtma Belgesinin ibrazı ve aracın geçerli muayenesinin bulunması zorunludur.

(4) Bu madde kapsamında tescil yapılan aracın kayıtlarına, "Geçici belge ve tescil plakası üzerinden başkasına satılamaz, devredilemez, kiralanamaz, ödünç verilemez, geçici trafik belgesinde adı kayıtlı kişi, eşi veya belgede adı kayıtlı kişinin alt ya da üst soyu dışındaki kişiler tarafından kullanılamaz." şeklinde şerh işlenir.

(5) Bu araçlarla yurt dışına çıkış yapılacak olması halinde, geçici trafik belgesi ve tescil plakalarının bu belge ve plakaları düzenleyen notere iade edilerek, yurt dışına çıkışın yapılacağı gümrük idaresine kadar kullanılmak üzere yedi gün süreyle geçerli Geçici Çıkış Yol Belgesi alınması zorunludur. Bu süre sonunda yurt dışına çıkış yapılmadığı tespit edilen araç trafikten men edilir ve men bilgisi, işlemi yapan trafik birimi tarafından elektronik ortamda kaydedilir. Bu halde, araca yeniden üç gün süreyle geçerli Geçici Çıkış Yol Belgesi düzenlenir. Süre sonunda yine yurt dışına çıkış yapılmadığı tespit edilen araç, başvuracağı herhangi bir noterden yeniden geçici trafik belgesi ve tescil plakası alınmaya kadar trafikten men edilir.

(6) Geçici olarak tescil edilmek üzere geçici giriş yol belgesi veya geçici trafik belgesi ve tescil plakası verilen yabancı plakalı araçlara ilişkin bilgiler kanunlardaki istisnalar hariç olmak üzere ilgili kurum ve kuruluşlarla sınırlı olarak paylaşılabilir. Bu fıkra kapsamında yapılacak veri paylaşımının usul ve esasları Emniyet Genel Müdürlüğü ve Türkiye Noterler Birliği arasında yapılacak olan protokolle belirlenir.

(7) Geçici trafik belgesi ve tescil plakasının şekli, içeriği, geçerlilik süresi, geçici trafik belgesi ve tescil plakası verilmesi, iadesi ile araca ait mevcut belge ve plakaların saklanması, iadesi ile bu işlemlere ait diğer usul ve esaslar İçişleri Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Türkiye Noterler Birliği tarafından belirlenir.

(8) Geçici olarak tescil edilen araçların muayene, sigorta, vergi ve harçları ile bu maddenin uygulanmasına dair diğer işlemlere ilişkin usul ve esaslar ilgili bakanlık, kurum veya kuruluşlarca belirlenir.

(9) Hangi ülkelerde olağanüstü hallerin yaşandığı ve olağanüstü hallerin süresi Adalet, İçişleri ve Dışişleri Bakanlığı ile Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığınca müştereken hazırlanacak usul ve esaslarla belirlenir.

ALTINCI BÖLÜM

Tescil Plakaları

Tescil plakası verilmesi ve kullanılması

MADDE 31 – (1) İlk defa tescili yapılan her araca, araç sahibinin tescile esas adresinin bulunduğu yerdeki il kodu, harf ve rakam grubunu içeren bir tescil plakası tahsis edilir. Plaka değişikliğinin talep edilebileceği durumlar saklı kalmak üzere, tescil edilmiş araçlarda satış ve devir sonrası aracın mevcut plakası yeni araç sahibine devredilir.

(2) Finansal kiralama yoluyla kiralandan ve ilk defa tescili yapılacak araçlara, kiracının tescile esas adresinin bulunduğu yerdeki il kodu, harf ve rakam grubunu içeren tescil plakası da tahsis edilebilir. Bu araçların tescilinde araç sahibi ile birlikte kiracı bilgileri de kayıt altına alınır.

(3) Araç tescil işlemi sırasında verilecek tescil plakalarının belirlenmesi usulü, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Türkiye Noterler Birliği arasında yapılacak protokolde belirlenir.

(4) Noterler, ilgili tescil kuruluşları ve Türkiye Noterler Birliği tarafından yetkilendirilen kurum veya kuruluşlar tarafından düzenlenen plaka basım talep belgesi yazılı veya elektronik ortamda ibraz edilmeden plaka basımı yapılamaz. Plaka basım talep belgesi veya buna ilişkin elektronik bildirim, plakayı basan kuruluş tarafından en az üç yıl süre ile muhafaza edilir. Tescil plakalarında, plaka basım işlemini gerçekleştiren kuruluşun mührü bulunur.

(5) Araç muayenesinde, tescil plakası standart dışı kabul edilip ağır kusur verilen araçlar için, araç muayene raporunun ibrazı halinde, plaka basımında plaka basım talep belgesi aranmaz.

(6) Bu Yönetmelik kapsamında noterler tarafından tescil edilen araçların plakalarının iptali durumunda iade edilen plakalar noterler tarafından Türkiye Noterler Birliğinin belirlediği usul ve esaslara göre imha edilir.

Tescil plakalarının takılma yerleri ve sayıları

MADDE 32 – (1) Tescil plakaları araçlara aşağıda gösterildiği şekilde ve sayıda takılır:

- a) Motorlu bisiklet ve motosikletlere; yerden 20 ila 150 santimetre yükseklikte araç arka kısmında ve araç boyuna eksenine dik olacak şekilde bir adet,
- b) Römork ve yarı römorklara arkada yerden 30 ila 120 santimetre yükseklikte römork boyuna eksenine dik olacak şekilde bir adet,
- c) Yük motosikletleri ile diğer motorlu araçlara; biri ön, diğeri arkada yerden 30 ila 120 santimetre yükseklikte araç boyuna eksenine dik olacak şekilde iki adet,
- ç) Traktörlerde; biri ön, diğeri arkada yerden 30 ila 400 santimetre yükseklikte araç boyuna eksenine dik olacak şekilde iki adet takılır.
- d) Tescil plakaları, aracın boyuna ekseninde veya sol tarafında, alt kenarı aracın tampon alt seviyesinin üstünde kalacak, yanlarından taşmayacak, sallanmayacak, düşmeyecek ve kolayca okunabilecek şekilde takılır.
- e) Takılacak yerlerin uygun olmaması halinde;
  - 1) 11x52 santimetre en ve boyundaki ön plaka arkaya,
  - 2) Araç ekseni üzerine yerleştirilecek olanlar sol tarafa,
  - 3) Arka plakaların üst kenarı 200 santimetreye kadar, takılır. Ayrıca plaka için özel yeri bulunanlara küçük ölçüde plaka takılabilir.
- f) Lastik tekerlekli traktör römorklarına, traktöre verilen numarayı taşıyan plaka, diğer araçlarla çekilen römork ve yarı römorklara kendileri için verilen plakalar takılır. Tescile tabi olmamakla beraber, yüklü ağırlığı 750 kilograma kadar olan römork veya yarı römorkların arkasına çeken araca verilen numarayı taşıyan plaka takılır veya resmedilir.
- g) İş makinelerine de bu Yönetmelikte gösterilen ölçü ve esaslara uygun plaka takılır (Ek-4). Plaka takılacak yeri olmayanların uygun kısımlarına aynı ölçülerde yazılarak resmedilir. Bu araçlar üzerinde ayrıca ilgili kuruluşu tanıtan tam veya kısaltılmış yazılar bulunur.

Nitelik ve ölçüleri

MADDE 33 – (1) Tescil plakalarının niteliklerine ve ölçülerine ait esaslar aşağıda gösterilmiştir:

- a) Nitelikleri
  - 1) Tescil plakaları, 0.97 milimetre kalınlığında DIN 1745 standardına uygun AL 99,5 F11 ½ sertlikte, gerilme kuvveti 100-150 N/milimetre, % 0.2 akıcılık sınırı, en az 90 N/milimetre, uzama direnci en az % 6 (a 10) standardında dikkörtgen biçiminde alüminyumdan yapılır.
  - 2) Harf ve rakamlar ile plaka kenarları preste en az 1, en çok 3 milimetre kabartılır ve köşeleri 1 santimetre yarıçapla yuvarlatılır. Plaka kenarları (bordürü) genişliği 5 milimetre olur.

3) Geçici plakalardan gümrük plakaları ile altı güne kadar verilen plakalar plastikten yapılıdır. Bunların üzerinde ayrıca sol üst köşeden sağ alt köşeye doğru 2 santimetre genişlikte beyaz renkli bir bant bulunur.

b) Ölçüleri

1) Motorlu bisiklet, motosiklet, yük motosikleti ve lastik tekerlekli traktörlerde 15x24 santimetre,

2) Otomobil, kamyonet, minibüs, kamyon, çekici ve otobüslerde ön plaka 11x52, arka plaka 11x52 veya 21x32 santimetre; plaka yerlerinin bu ölçülere uymaması halinde ölçüler 15x30 santimetre en ve boyda olur.

3) Harf ve rakam gruplarının plaka üzerindeki yerleri ile genişlik, yükseklik, çizgi kalınlığı ve aralıklarına ait ölçüler; Ek-5, Ek-5/A, Ek-5/A1, Ek-5/B, Ek-5/B1, Ek-5/C, Ek-5/C1, Ek-5/D, Ek-5/D1, Ek-5/E, Ek-5/E1, Ek-5/F, Ek-5/F1, Ek-5/G, Ek-5/G1, Ek-5/G2, Ek-5/H, Ek-5/H1, Ek-5/H2, Ek-5/J, Ek-5/J1, Ek-5/J2, Ek-5/K, Ek-5/K1, Ek-5/K2, Ek-5/L, Ek-5/M, Ek-5/N şekillerde gösterilmiştir.

Tescil plakaları harf ve rakam grupları

MADDE 34 – (1) Tescil plakalarında; il kod numarasından (Ek-6) sonra ikili harf üçlü rakam, tekli harf dördü rakam ve üçlü harf ikili rakam ile ikili harf dördü rakam, tekli harf beşli rakam ve üçlü harf üçlü rakamdan oluşan harf ve rakam grupları bulunur.

(2) Tescil plakaları, İçişleri Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Türkiye Noterler Birliği tarafından belirlenecek listelerdeki il kod numaraları, harf ve rakam gruplarından sıra esasına göre tahsis edilir.

(3) Tescil plakaları;

a) Taşıt Kanununun (2) sayılı cetvelinde makam hizmetlerine tahsis edilen araçlar ile emniyet araçlarına “A-AA-AAA” harf,

b) Diplomatik ve konsüler misyonlar ile uluslararası kuruluşlar ve mensuplarının araçlarına “CC, CD, CG, CM” harf gruplarından; Büyükelçilikler ve uluslararası kuruluşlar ile bunların diplomatik muafiyeti bulunan mensuplarının araçlarına “CD, CM”, Başkonsolosluklar ile bunların konsüler muafiyeti bulunan mensuplarının araçlarına “CC, CG” harf,

c) Çeşitli nedenlerle yurdumuzda bulunan yabancı kişilerin araçlarına, “MA”dan “MZ”ye kadar harf,

ç) Geçici trafik belgesi alınan araçlardan prototip veya yol testi için kullanılacaklara “T”, diğerlerine “G” harf ve dördü rakam,

d) Geçici gümrük plakalarına “GMR” harf ve üçlü rakam,

e) Jandarma Genel Komutanlığına ait araçlara, “JAA” dan “JZZ” ye kadar harf ve üçlü rakam,

f) Sahil Güvenlik Komutanlığına ait araçlara, “SGH” harf ve üçlü rakam, gruplarından verilir.

(4) Gerekli görülen yerlerde, ticari amaçla çalışan araçlara UKOME veya trafik komisyonlarından karar almak şartıyla belirlenecek harf gruplarından plaka verilebilir. Bu şekilde belirlenen harf ve rakam grupları Türkiye Noterler Birliğine bildirilir.

Tescil plakaları zeminleri ile harf ve rakam gruplarının renkleri

MADDE 35 – (1) Plaka zeminleri ile harf ve rakam gruplarının renkleri (Ek-7, 7/A, 7/B, 7/C)’deki değerlere uygun olarak;

a) Resmi araçlara takılacak plakalarda zemin siyah, harf ve rakamlar beyaz,

b) Resmi olmayan araçlara takılacak plakalarda zemin beyaz, harf ve rakamlar siyah,

c) Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı araçlarına takılacak plakalarda zemin mavi, harf ve rakamlar beyaz,

ç) Büyükelçilikler ve uluslararası kuruluşlar ile bunların diplomatik muafiyeti bulunan mensuplarına ait araçlara takılacak plakalarda zemin beyaz, harf ve rakamlar yeşil; Başkonsolosluklar ile bunların konsüler muafiyeti bulunan mensuplarına ait araçlara takılacak plakalarda zemin yeşil, harf ve rakamlar beyaz,

d) Yerleşim yeri yabancı memlekette olan ve Türkiye’ye geçici bir süre için çalışmak, tetkik ve tahsilde bulunmak gayesiyle ve turistik amaçla veya çeşitli nedenlerle gelen yabancı kişiler ile yabancı şirketlerin ülkemizde buldukları sürece, ithal işlemine tabi olmayan ve yurt dışından getirdikleri araçları ile ülkemizde edinecekleri araçlarına verilen “MA-MZ” grubu plakalarda zemin beyaz, harf ve rakamlar siyah,

e) Geçici plakalarda zemin sarı, harf ve rakamlar siyah,

f) Geçici gümrük plakalarında zemin yeşil, harf ve rakamlar kırmızı, olarak belirlenmiştir.

(2) Her plakada, il kod numarasından önce gelmek üzere ülkemizin uluslararası tanıtım işaretini taşıyan ve (Ek-7, 7/A, 7/B, 7/C)’de belirlenen renge uygun nitelikleri haiz (TR) rumuzu (Ek- 5/M) bulunur. (TR) rumuzu, 4x10 cm’lik mavi bir dikdörtgen kutu içine yerleşmiş reflektif tabakanın imalat aşamasında işlenmiş, fiziksel veya kimyasal yolla plakaya zarar vermeden çıkarılamayacak niteliktedir.

(3) Plastik dışındaki plakalar, tabakasında 10x10 mm’lik bir alana sığacak şekilde yatay 100 mm ve dikey 50 mm aralıkla tekrar eden kare kutucuklar içinde ay ve yıldız ve TR güvenlik işaretleri bulunan (Ek-5/N) yansıtıcı folyo ile kaplanır. Güvenlik işaretleri, tescil plakalarının sahtelerinin veya kopyalarının yapılmasına engel olmak amacıyla reflektif üst tabakanın imalatı aşamasında reflektif tabakanın içinde ayrılmaz bir bütün olarak imal edilir. Güvenlik işaretleri; fiziksel ve

kimyasal yollarla çıkarılamayacak, fotoğraf, fotokopi, baskı, hologram ve diğer görüntü işlemleri ile benzer şekilde üretilmeyecek, güvenlik işaretleri takılı tescil plakası üzerinde aracın yaklaşık 1.8 metre önünde veya arkasında ayakta durulduğunda ve 30 derecelik bir açı ile bakıldığında görülebilir. 1 metreden fazla yaklaşıldığında ya da 4 metreden fazla uzaklaşıldığında Ek-8 ve Ek-8/A'da şema ile gösterildiği şekilde görülemeyecek nitelikte olacaktır.

Özel tahsisli plaka verilecekler

MADDE 36 – (1) Bu Yönetmelikte belirlenen plakalar yanında aşağıda belirtilen araçlara, tescil plakası yerine özel tahsisli plakalar Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından verilebilir.

a) Cumhurbaşkanlığı araçları:

1) Cumhurbaşkanına tahsis edilen araçların plakalarında sadece Cumhurbaşkanı forsu bulunur.

2) Cumhurbaşkanlığına ait diğer araçlara, koyu kırmızı zemin üzerine sarı madeni CB harfleri ile üçlü rakam grubu bulunan plakalar (Ek-9) takılır. Bu plakaların zeminleri yeşil renkte de olabilir.

b) TBMM Başkanlık Divanı Üyeleri ile Komisyon Başkanları ve Grup Başkan Vekillerine tahsis edilen araçlara, kırmızı zemin üzerine sarı madeni TBMM amblemi ile sarı madeni TBMM harfleri ve üçlü rakam bulunan plakalar verilir. Bu plakaların numaralandırılması işlemleri ile sıralamasına dair düzenlemeler TBMM Başkanlığınca yerine getirilir.

c) Taşıt Kanununa göre emre ve zata tahsis edilen araçların plakaları da koyu kırmızı zemin üzerine sarı madeni dörtlü rakam grubundan (Ek-10) oluşur. Bunlardan il valilerine ait plakalarda dörtlü rakam grubunun önüne ilin sıra numarasını gösteren ikili rakam grubu (Ek-11) gelir.

1) Taşıt Kanununa ekli (1) ve (2) sayılı cetvellerde yer alan araçlara tahsis edilecek plaka sıra numaraları, Başbakanlık tarafından belirlenen protokol sırası esas alınarak İçişleri Bakanlığınca düzenlenir.

2) Emre ve zata birden fazla araç tahsis edilmiş ise birinci araca verilen numaradan sonra gelen veya uygun görülen bir başka sıra numarasını taşıyan plaka tahsis edilir.

3) Birden fazla araca aynı sıra numarası bulunan özel tahsisli plaka takılamaz.

ç) Taşıt Kanunu (2) sayılı cetveline göre kişilerin makam hizmetlerine tahsis edilen araçlara "A-AA-AAA" grubundaki plakalardan verilir. Verilecek plakalar beyaz zemin üzerine kırmızı harf ve rakamlardan oluşur. Ancak, Başbakanlık ve bakanlık müsteşarları, Kamu Başdenetçisi, Jandarma Genel Komutanı, Emniyet Genel Müdürü ile Sahil Güvenlik Komutanına verilecek plakalar beyaz zemin üzerine kırmızı kabartma dörtlü rakam grubundan oluşur. Bu araçlara 12x36 santimetre ebadında plaka takılır.

d) Diplomatik ve konsüler misyonlar ile uluslararası kuruluşlar ve bunların diplomatik ve konsüler muafiyeti bulunan mensuplarının araçlarına ülkemizde özel veya tüzel kişilerden ya da finansal kiralama yoluyla kiralayacakları araçlarına, müteakabiliyet esasları da göz önünde bulundurularak, noterlerce tanzim edilen kira sözleşmesiyle birlikte, Dışişleri Bakanlığının yazılı teklifi ve İçişleri Bakanlığının onayı ile geçici olarak CC 0001'den CC 9999'a, CD 0001'den CD 9999'a, CG 0001'den CG 9999'a ve CM 0001'den CM 9999'a kadar olan plakalardan verilebilir. Sürenin bitiminde, tahsis edilen plakalar hiçbir tebligata gerek olmadan ilgililerce ilgili trafik tescil kuruluşuna iade edilir.

e) Emniyet teşkilatına ait araçlardan;

1) Resmi plakalı olarak görev yapan emniyet araçlarına kayıtlı oldukları trafik birimlerinde, o aracın telsiz kod numarasını karşılayan resmi plaka verilir.

2) Özel tahsisli plaka verilen araçların tahsis amacının değişmesi halinde, özel tahsisli plakaları yerine tescil plakaları takılır.

3) Emniyet Genel Müdürlüğü merkez birimleri ile doğrudan merkeze bağlı taşra birimlerinde kullanılanlara, Emniyet Genel Müdürünün onayı ile sivil plaka tahsis edilir.

4) İl emniyet müdürlüklerine bağlı birimlerde kullanılanlara, il emniyet müdürünün, başka bir il trafik tescil kuruluşundan sivil plaka talep edilmesi halinde ise talep edilen il valisinin onayı ile sivil plaka tahsis edilir.

f) Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının merkez ve taşra teşkilatlarının istihbarat, gizlilik veya güvenlik gerektiren hizmetlerinde kullanılanlara, aracın kayıtlı bulunduğu birimin en üst amirinin il valiliklerine yapacağı yazılı talep üzerine, aracın tescil kaydının bulunduğu il emniyet müdürünün teklifi ve valinin onayı ile görev gereği herhangi bir başka il trafik tescil kuruluşundan sivil plaka talep edilmesi halinde, İçişleri Bakanlığının onayı ile sivil plaka tahsis edilir. Askeri plakalı araçların kuvvesine kayıtlı olduğu askeri birliğin bulunduğu il, tescil kaydının bulunduğu il olarak değerlendirilir.

g) Kamu kurum veya kuruluşlarınca kullanılan araçlara ilgili bakanlığın, haklarında koruma kararı bulunanların kullanımındaki araçlara ise ilgililerin yazılı talebi üzerine güvenlik gerekçesiyle İçişleri Bakanlığının onayıyla sivil plaka tahsisi yapılabilir.

ğ) Taşıt Kanununa ekli (1) sayılı cetvel uyarınca emir ve zatlarına, (2) sayılı cetvel uyarınca makam hizmetlerine tahsis edilmiş olan araçlara, tescil plakası yerine güvenlik gerekçesiyle sivil plaka takılmasının talep edilmesi halinde, İçişleri Bakanlığının onayı ile sivil plaka tahsis edilebilir.

h) Diplomatik ve konsüler misyonlar ile uluslararası kuruluşlar ve bunların diplomatik ve konsüler muafiyeti bulunan mensupları ile asil ikametgâhları yabancı memlekette olan (Türk ve yabancı turistler hariç) ve Türkiye'de geçici ve belirli bir süre için çalışmak, tetkik ve tahsilde bulunmak veya çeşitli nedenlerle gelen yabancı kişilerin araçlarına, güvenlik mülahazaları çerçevesinde, müteakabiliyet esasları da göz önünde bulundurularak, Dışişleri Bakanlığının yazılı teklifi ve

İçişleri Bakanlığının onayı ile geçici olarak sivil plaka verilebilir. Sürenin bitiminde, tahsis edilen sivil plakalar hiçbir tebligata gerek olmadan ilgililerce trafik tescil kuruluşlarına iade edilir.

(2) Sivil plaka tahsisi talebe bağlı olarak aracın tescil kaydının bulunduğu veya başka bir trafik tescil kuruluşundan yapılabilir. Sivil plakalar, aracın tescilli olduğu trafik tescil kuruluşunca en fazla iki adet, başka bir tescil kuruluşunca ise bir adet olmak üzere tahsis edilir.

(3) Sivil plakaların tahsisine ait bilgiler bilgisayar kayıtlarına işlenir.

(4) Tahsis olunan plakalar talep halinde başka bir plaka numarası ile değiştirilebilir. Bu durumda daha önce tahsis edilmiş olan sivil plakalar geri alınarak iptal edilir.

(5) Tahsis edilen plakaların hizmet amacı sona erdikten sonra iade edilmesi zorunludur. Bu şekilde iade edilen plakalar bir yıl süreyle başka araçlara verilmez.

(6) Tahsis edilen sivil plakanın başka bir araçta kullanıldığının tespiti halinde tahsis edilen sivil plaka geri alınarak iptal edilir.

(7) Sivil plakaların tahsisi işlemlerine ilişkin bilgi ve belgelerin gizliliği korunur.

(8) Bu maddede sayılanlar dışında hiçbir kişi, kurum veya kuruluş aracına özel tahsisli veya sivil plaka verilemez.

Ad ve/veya soyad veya tescil edilmiş ticari unvana göre verilecek plakalar

MADDE 37 – (1) Gerçek kişilere ad ve/veya soyadlarını, tüzel kişilere ise tescil edilmiş ticari unvanlarını ihtiva eden tescil plakaları verilebilir.

(2) Her plakada il kod numarası, gerçek kişilerin ad ve/veya soyadları ya da tüzel kişilerin ticari unvanlarını ifade eden harfler veya kelimeler ile rakam grubu bulunur.

(3) Tahsis edilecek tescil plakalarında kullanılacak olan harf grupları, Cumhuriyete, Atatürk ilke ve inkılaplarına, anayasaya, millî ve manevî değerlere, dine, ahlaka ve adaba aykırı olamaz, demokratik rejime ve milletin ve devletin bölünmez bütünlüğüne aykırı olan her türlü yıkıcı ve bölücü nitelik ve mahiyet arz eden harfler veya kelimeler kullanılamaz.

(4) Bu plakaların verilmesi için İçişleri Bakanlığı tarafından belirlenen ücretin, İçişleri Bakanlığı Merkez Saymanlığı hesabına yatırılması ve buna ilişkin makbuzun tescil sırasında noterlere ibrazı zorunludur.

(5) Bu plakaların; nitelikleri, ölçüleri, harf ve rakam gruplarının boyutları, ad ve unvan bölümüne yazılacak ifade ve kelimelerin azami sayı ve sınırı ile plaka zemini ve harf ve rakam gruplarının renkleri ile alınacak ücretlerin tespiti, tahsili ve diğer husus ve esaslar İçişleri Bakanlığınca belirlenir.

Tescil plakası değişikliği

MADDE 38 – (1) Araç tescil plakaları;

a) Tescil edilmiş araçların satış ve devri sırasında alıcının yerleşim yerinin, tescil plakasının verildiği il sınırı dışında bulunması halinde,

b) Araç sahibinin yerleşim yerinin değiştiği tarihten itibaren otuz gün içerisinde,

c) Can ve mal güvenliğinin gerekli kıldığı haller ile plaka harf gruplarına ilişkin özel durumlarda valiliğin talebi ve İçişleri Bakanlığı onayının alınması halinde, yapılacak talep üzerine noterler tarafından değiştirilebilir.

(2) Yönetmeliğin 40 ncı maddesinde özel olarak düzenlenen hallerde plaka değişikliği zorunludur.

(3) Bu madde kapsamında plaka değişikliği yapılabilmesi için trafikten çekilecek araçlar hariç olmak üzere aracın geçerli muayenesi ile zorunlu mali sorumluluk sigortasının bulunması, ayrıca birinci fıkranın (c) bendi ile ikinci fıkra gereğince yapılacak plaka değişiklikleri hariç olmak üzere plaka değişikliği yapılacak olan araca ait motorlu taşıtlar vergisi, gecikme faizi, gecikme zammı, vergi cezası ve trafik idari para cezası, Karayolları Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 30 uncu maddesine göre verilen idari para cezaları ile geçiş ücreti borcu ve taşıt üzerinde herhangi bir tedbir veya kayıt bulunmadığının tespit edilmesi gerekir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Araçlara İlişkin Diğer Kayıtlar

Hırsızlık veya güveni kötüye kullanma suçları nedeniyle aranan araçlar hakkında yapılacak işlemler

MADDE 39 – (1) İlgili kolluk birimi kayıtlarına hırsızlık veya güveni kötüye kullanma suçları nedeniyle arandığına dair şerh işlenmiş olmak şartıyla; araç sahiplerinin, kanuni temsilcilerinin, vekillerinin veya kamu kurum ve kuruluşları ile tüzel kişilerce yetkilendirilen kişilerin başvurusu üzerine araçların tescil kaydı herhangi bir noter tarafından kapatılabilir.

(2) Birinci fıkradaki başvuru üzerine aracın tescil belge ve kayıtlarına işlem tarihi itibarıyla "Hırsızlık nedeniyle aranıyor" ya da "Güveni kötüye kullanma nedeniyle aranıyor" şerhi işlenerek araç tescil kaydı kapatılır ve araç tescil belgesi araç sahibine iade edilir. Araçla birlikte araca ait tescil belgesinin de suçla konu olması durumunda, talep üzerine aracın kayıt kapatma sebebini gösteren yazı araç sahibine verilir.

(3) Bu madde kapsamında araca ait tescil kaydının kapatılması ile elektronik ortamda Gelir İdaresi Başkanlığına, elektronik ortamda bildirim mümkün olmaması halinde ise en geç on beş gün içinde yazılı olarak ilgili vergi dairesine aracın tescil kaydının suç tarihi itibarıyla kapatıldığı noter tarafından bildirilir.

(4) Bu madde kapsamında tescil kaydı kapatılan araç bilgileri ve plakası, kapatma sebebi ile birlikte ARTES'te saklanır ve bu plakalar diğer araçlara verilmez.

(5) Bu madde kapsamında kaydı kapatılan aracın bulunması, ARTES'te yer alan araca ait aranma bildiriminin kaldırılmış olması ve aracın tespit muayenesinin yapılması halinde araç sahibinin başvurusu üzerine, kapatılan tescil kaydı yeniden açılır ve talep edilmesi halinde araç tescil belgesi düzenlenir. Bu durum elektronik ortamda Gelir İdaresi Başkanlığına, elektronik ortamda bildirim mümkün olmaması halinde ise en geç on beş iş günü içinde yazılı olarak ilgili vergi dairesine noter tarafından bildirilir.

Çalınan, kaybedilen, kullanılamaz hale gelen, bilgileri değişen belge ve plakalar

MADDE 40 – (1) Araçlara ait belgelerin ve tescil plakalarının kaybedilmeleri veya kullanılamaz duruma gelmeleri halinde aşağıdaki işlemler yapılır:

a) Sahiplik belgesinin kaybedilmesi halinde tescil işlemleri, varsa aracın ARTES kayıtları, yoksa araca ait sahiplik belgesini veren kuruluş tarafından yazı ile bildirilen onaylı örnekler esas alınarak yapılır.

b) Kayıp, çalınma, yıpranma, eskime, rehin kaldırma veya çeşitli nedenlerle yenilenmesi gereken araç tescil belgesi ile tescil plakalarının yenilerinin verilmesi işlemleri ilgisine göre noterler veya Emniyet Genel Müdürlüğü trafik tescil kuruluşları tarafından yapılır.

c) Her türlü tescil değişikliği veya tescile ait belgelerin zorunlu hallerde yenilenmesi işlemlerinde öncelikle elektronik ortamdaki kayıtları esas alınır.

ç) Tescil plakasının birinin veya her ikisinin çalınması veya her ikisinin kaybolması halinde, herhangi bir noter tarafından araca Türkiye Noterler Birliği tarafından belirlenen listelerdeki harf ve rakam gruplarından sıra esasına göre yeni bir tescil plakası verilir. Mevzuat gereği bir adet tescil plakası bulunan araçların plakasının kaybolması halinde de bu hükümler uygulanır. Çalınması veya kaybolması nedeniyle başkası ile değiştirilen tescil plakalarının sistemde ne kadar süre ile tutulacağına ilişkin hususlar Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından belirlenir.

d) Tescil plakasının birinin kaybolması durumunda ilgili kolluk birimi kayıtlarına, plakanın kaybolduğu bilgisi işlenir. Başvuru üzerine ilgisine göre noterler veya Emniyet Genel Müdürlüğü trafik tescil kuruluşları tarafından plaka basım talep belgesi verilir.

e) Araç muayenesi geçerlilik süresinin dolması nedeniyle tescil belgesinin basılmasının mümkün olmadığı durumlarda araç bilgilerinin yer aldığı bir belge ilgisine göre noterler veya Emniyet Genel Müdürlüğü trafik tescil kuruluşları tarafından muayenenin tamamlanması için muayene istasyonuna ibraz edilmek üzere araç sahibine verilir.

Tanıttıcı işaretlerle ilgili olarak adli makamlara intikal ettirilen kişilerin araçları hakkında yapılacak işlemler

MADDE 41 – (1) Yapılan tespitlerde motor veya şasi numaralarının sonradan vurma olduğu tespit edilip hakkında işlem yapılmak üzere adli makamlara intikal ettirilen araç sahibi hakkında adli makamlarca takipsizlik kararı verilerek sahibine teslim edilen aracın tescilinde, motor ve şasi numaraları hakkında 47 nci madde hükümleri uygulanır.

(2) Tamir veya tadil gibi nedenler dışında, üzerinde bulunan numaraları başka sebeplerle silinmiş veya tahrip edilmiş olan motor blokları araçlara tadilat yapılmak suretiyle takılamaz.

El koyma, müsadere veya tasfiye kararı alınan araçlar hakkında yapılacak işlemler

MADDE 42 – (1) Aracın müsadere edildiğine dair mahkeme kararının veya tasfiye edildiğine ilişkin ilgili kurum veya kuruluşun düzenlemiş olduğu yazının ibrazı halinde; araç müsadere veya tasfiye kararı verinceye kadar sahibine yediemin olarak teslim edilmemiş ise el koyma tarihi itibarıyla, sahibine yediemin olarak teslim edilmiş ise müsadere veya tasfiye kararı tarihi itibarıyla önceki sahibi adına olan tescil kaydı noter tarafından ARTES üzerinden kapatılır.

(2) El konulduğu halde müsaderesine veya tasfiyesine karar verilmeyen araçların, el koyma tarihi ile aracın sahibine iade edilme tarihi arasında geçen süre ile sınırlı olmak üzere tescil kaydı noter tarafından geçici olarak kapatılır. Bunun için el koyma tarihi ile karar tarihi arasında aracın yediemin olarak sahibine bırakılmamış olması zorunludur. Bu fıkra kapsamında kaydı kapatılan araçların sahibine iade tarihi itibarıyla ise tescil kaydı yeniden açılır.

(3) El konulduğu halde henüz müsaderesine veya tasfiyesine karar verilmemiş olan ve işlemleri devam eden araçların, sahibine yediemin olarak teslim edilmemiş olması şartıyla tescil kaydı el koyma tarihi itibarıyla başvuru üzerine noter tarafından geçici olarak kapatılır. Yargılama veya diğer işlemlerin sonucuna göre aracın tescil kayıtları başvuru üzerine yeniden açılır.

(4) Bu madde uyarınca yapılan kayıt kapatma ve açma işlemleri elektronik ortamda Gelir İdaresi Başkanlığına, elektronik ortamda bildirim mümkün olmaması halinde ise en geç on beş iş günü içinde yazılı olarak ilgili vergi dairesine bildirilir.

Araçların trafikten çekilmesi ve trafikten çekilen araçların yeniden trafiğe çıkarılmaları

MADDE 43 – (1) Trafikten çekilmek istenen araçlar hakkında aşağıdaki usul ve esaslar uygulanır:

a) Trafikten çekme işlemi, araç sahiplerinin, kanuni temsilcilerinin, vekillerinin veya tüzel kişilerce yetkilendirilen kişilerin araç tescil belgesi ve plakaları ile başvurusu üzerine muayeneye tabi tutulmadan ilgisine göre noterler veya Emniyet Genel Müdürlüğü trafik tescil kuruluşları tarafından yapılır.

b) Trafikten çekme işleminin yapılabilmesi için araca ilişkin motorlu taşıtlar vergisi, gecikme faizi, gecikme zammı, vergi cezası, trafik idari para cezası, 25/6/2010 tarihli ve 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 30 uncu maddesine göre verilen idari para cezaları ile geçiş ücreti borcu bulunmadığının tespit edilmesi gerekir. Yakalama kararı içerenler hariç olmak üzere, kayıtlarında hak mahrumiyeti olan araçlar trafikten çekilebilir.

c) Trafikten çekilecek araçlar için araç sahibinden, trafikten çekilmiş olan aracını trafiğe çıkarmayacağına, aracı yalnızca tescil birimine bildirdiği adreste bulunduracağına ve bu adres dışında bir yere taşımak istediğinde aracın taşıma tarihinden bir hafta önce ilgili tescil birimine bildirimde bulunarak çekici yardımı ile taşınmasını sağlayacağına, aracı trafik ve asayiş güvenliğini tehlikeye düşürecek şekilde bulundurmayaacağına, aracın karayolunu uzun süre etkileyecek şekilde park edilmiş, terkedilmiş veya hasara uğramış olması durumunda trafik zabıtası tarafından çekilebileceğini bildiğine, Karayolları Trafik Kanunu ve ilgili yönetmelikler gereğince trafikten çekilmiş araçlar için öngörülen yükümlülüklerle aykırı davranılması durumunda doğacak sorumlulukları kabul ettiğine dair beyan ve taahhütname alınır.

ç) Trafikten çekilen aracın tescil kaydı, yeniden trafiğe çıkarılmasına kadar kapatılır. Araç tescil belgesi üzerine "trafikten çekilerek tescil kaydı kapatılmıştır." şerhi işlenerek araç sahibine verilir ve tescil plakası geri alınarak iptal edilir.

d) Trafikten çekilen araç bilgileri, elektronik ortamda Gelir İdaresi Başkanlığına, elektronik ortamda bildirimim mümkün olmaması halinde ise en geç on beş iş günü içinde yazılı olarak ilgili vergi dairesine bildirilir.

(2) Trafikten çekilen araçların yeniden trafiğe çıkarılması işlemlerinde aşağıdaki usul ve esaslar uygulanır:

a) Yeniden trafiğe çıkarma işlemi, araç sahiplerinin, kanuni temsilcilerinin, vekillerinin veya tüzel kişilerce yetkilendirilen kişilerin başvurusu üzerine herhangi bir noter tarafından yapılır. Başvuru sırasında aracın trafikten çekildiği tarihten sonra yapılmış ve halen geçerli muayenesinin olması ve araç tescil belgesi ile araç üzerinde değişiklik yapılmışsa bu değişikliğe ait belgelerin ibraz edilmesi gerekir.

b) Aracın yeniden trafiğe çıkarılabilmesi için araca ait zorunlu mali sorumluluk sigortasının bulunduğu tespit edilmesi gerekir.

c) Yeniden trafiğe çıkarılan araca önceki plakası tahsis edilir ve araç tescil belgesi ile birlikte plaka basım talep belgesi düzenlenerek verilir.

ç) Yeniden trafiğe çıkarılan araç bilgileri, elektronik ortamda Gelir İdaresi Başkanlığına, elektronik ortamda bildirimim mümkün olmaması halinde ise en geç on beş iş günü içinde yazılı olarak ilgili vergi dairesine bildirilir.

Araçların hurdaya çıkarılması

MADDE 44 – (1) Ekonomik ömrünü doldurma, eskime, yıpranma, kaza, yanma, tahrip edilme ve benzeri nedenlerle kullanılamaz duruma gelen araçlar, sahiplerinin, kanuni temsilcilerinin, vekillerinin veya tüzel kişilerce yetkilendirilen kişilerin başvurusu üzerine muayeneye tabi tutulmadan ilgisine göre noterler veya Emniyet Genel Müdürlüğü trafik tescil kuruluşları tarafından hurdaya çıkarılır. Hurdaya çıkarma işleminin yapılması için, ilgili vergi dairesinden alınmış motorlu taşıtlar vergisi, gecikme faizi, gecikme zammı, vergi cezası, trafik idari para cezası, Karayolları Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 30 uncu maddesine göre verilen idari para cezaları ile geçiş ücreti borcu bulunmadığının elektronik ortamda yapılacak sorgu ile anlaşılması veya aracın hurdaya çıkarılmasında sakınca bulunmadığına dair belgenin ibrazı ve araç kayıtlarında haciz, rehin, tedbir gibi kısıtlayıcı şerhlerin bulunmaması gerekir.

(2) M1, N1 kategorisindeki araçlar ile motosiklet ve motorlu bisiklet haricindeki üç tekerlekli araçların hurdaya çıkarılması işlemleri sırasında 30/12/2009 tarihli ve 27448 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmelikte örneği yer alan araç kayıttan düşme ve bertaraf formunun ibrazı zorunludur.

(3) Hurdaya çıkarma işleminin yapılması ile araca ait tescil plakası iptal edilir. Araç tescil belgesi, üzerine "Hurdaya çıkarılmıştır" şerhi işlenerek araç sahibine verilir.

(4) Araçların hurdaya çıkarıldıklarına dair bilgi elektronik ortama kaydedilir.

(5) Hurdaya çıkarılan araç bilgileri elektronik ortamda Gelir İdaresi Başkanlığına, elektronik ortamda bildirimim mümkün olmaması halinde ise en geç on beş iş günü içinde yazılı olarak ilgili vergi dairesine bildirilir.

(6) Hurdaya çıkarılmış olan araçlar yeniden tescil edilemez. Ancak, hurdaya çıkarılan aracın kullanılabilir durumdaki motoru ile diğer parçaları, başka araçlarda kullanılabilir ve kullanıldığı aracın kayıtlarına işlenir.

(7) Araca ait tescil bilgilerinin, çalıntı bir araç üzerinde kullanıldığının tespiti halinde bilgileri kullanılan aracın hurdaya çıkarılması için;

a) Çalıntı aracın hak sahibine iade edilmesi,

b) Tescil bilgileri kullanılan aracın fiziki olarak bir kısmının veya tamamının bulunamaması durumlarının birlikte gerçekleşmesi gerekir.

(8) Yedinci fıkrada kapsamındaki tescil bilgileri kullanılan araç sahibinin olayı belgeleyen ilgili kolluk veya adli makamlardan alınmış belge ile başvurusu üzerine bilgileri kullanılan araç, durumun tespit tarihi itibarıyla birinci fıkrada belirtilen hükümler uygulanarak hurdaya çıkarılır.

(9) Hatalı olarak hurdaya ayrıldığı anlaşılan aracın tescil kaydı, ilgisine göre hurdaya ayırma işlemi yapan noter veya Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından açılır ve beşinci fıkrada belirtilen usule uygun işlem yapılır.

Resmî araçların hurdaya çıkarılması, satışı ve devri

MADDE 45 – (1) Ekonomik ömrünü doldurma ya da tahsis edildiği hizmet konusunun kalmaması nedenleriyle, gerek kamu kurum veya kuruluşları gerekse Maliye Bakanlığınca satışı yapılacak olan resmî taşıtların satışı yapılmadan önce, taşıtın maliki olan kurum tarafından noterlerde trafikten çekme veya hurdaya çıkarma işlemi yaptırılması zorunludur.

(2) Trafikten çekme veya hurdaya çıkarma işlemi için; Taşıt Kanununun 13 üncü maddesi gereğince düzenlenen, taşıtın hizmet dışı bırakıldığını gösteren rapor ile ilgisine göre noterlere veya Emniyet Genel Müdürlüğü trafik tescil kuruluşlarına başvuru yapılır. Rapordaki kayıtlara ve talebe göre;

a) Araç tescil belgesi ve kayıtlarına "Hurdaya çıkarılmıştır" şerhi işlenir.

b) Ekonomik ömrünü doldurduğundan ya da tahsis edildiği hizmet konusunun kalmamasından dolayı satışı öngörülen taşıtlar için trafikten çekme işlemi yapılır. Bu taşıtlar; muayenesi yaptırılmak ve tescil için gerekli diğer belgeler de istenilmek suretiyle, satış işlemini yapan kurum veya kuruluş tarafından düzenlenmiş olan satışa ilişkin belge esas alınarak, alıcısı adına tescil edilir. Trafikten çekilmiş taşıtları satın alanlar, bir ay içinde noterlerde adlarına tescil ettirmek zorundadırlar. Bu şekilde tescil edilen araçlara mevcut plaka numaralarının kullanılmasının mümkün olmadığı durumlarda yeni bir plaka numarası tahsis edilir.

c) Alıcıların bir ay içinde noterlere veya tescile yetkili olanlara başvuramaları halinde, aracı satan kurum veya kuruluşun başvurusu üzerine satış tarihi itibarıyla alıcısı adına mevcut plakası üzerinden re'sen tescil işlemi yapılır.

ç) Türk Silahlı Kuvvetleri, Emniyet Genel Müdürlüğü, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı araçlarının hurdaya ayrılması işlemleri sırasında bu Yönetmeliğin 44 üncü maddesinin ikinci fıkrası uygulanmaz.

Aynı sermaye olarak taahhüt edilen araçlar

MADDE 46 – (1) Ticaret şirketleri için aynı sermaye olarak taahhüt edildiği elektronik ortamda ticaret sicil müdürlüğü tarafından ARTES'e bunun mümkün olmaması halinde yazılı olarak Türkiye Noterler Birliğine bildirilen araçların tescil kayıtlarına "Aynı sermaye" şerhi işlenir.

(2) Birinci fıkra kapsamında tescil kayıtlarına aynı sermaye şerhi işlenmiş olup; ilgili şirket adına tescilinin yapılabileceği elektronik ortamda ticaret sicil müdürlüğü tarafından ARTES'e, bunun mümkün olmaması halinde yazılı olarak Türkiye Noterler Birliğine bildirilen araçlar, ilgilinin başvurusu üzerine şirket adına tescil edilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Araçlara Ait Teknik Özellik ve Zorunluluklar

Araç tanıtım numaraları

MADDE 47 – (1) Tescile tabi araçlarda, tanıtımlarına yarayan şasi ve/veya motor seri numaralarının bulunması zorunludur. Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına ait özel amaçlı taşıtlar ile kamu düzeninin sağlanmasında kullanılmak üzere tasarlanmış ve imal edilmiş bu kurumlara ait diğer taşıtların araç tescil belgelerine motor seri numarası yazılmaksızın, araç şasi numaralarına göre tescil işlemleri yapılır.

(2) Araçların şasi ve/veya motor seri numaralarının bulunmaması, düşmüş veya tamir, tadil gibi nedenlerle silinmiş veya tahrip edilmiş olması veya çalınan bir araca ait motor ve/veya şasi numarasının başka bir araca ait numaralar ile değiştirildiğinin ve şasi ve/veya motorun orijinalliğinin ve araca aitliğinin yetkili kurum veya kuruluşlarca tespit edilmesi halinde; aracın orijinal motor ve/veya şasi numarası, başına ve sonuna # işareti konularak motor veya şasinin uygun yerine vurdurulur.

(3) Aracın şasi ve/veya motorunun araca ait olmadığı tespit edilmesi halinde, değişikliğin belgelendirilmesi ve teknik uygunluğunun sağlanması şartıyla, noter tarafından yeni bir numara verilir. Verilen numara başına ve sonuna # işareti konularak motor veya şasinin uygun yerine vurdurulur. Noterler tarafından verilen numaralar ARTES'e kaydedilir ve yeni araç tescil belgesi verilir.

(4) Aracın şasi ve/veya motorunun orijinal olmasına rağmen, üzerinde numara bulunmaması veya imalatçısı tarafından sehven hatalı vurulmuş olması halinde, orijinal numaralarının tescil kayıtlarındaki numaralar ile aynı olduğu tespit edilirse doğru numaralar başına ve sonuna # işareti konularak imalatçının/ithalatçının yetkilendirdiği kişi veya kurum tarafından vurulur ve Türkiye Noterler Birliğine bildirilir. İmalatçıya ulaşılamaması halinde ikinci fıkra hükümleri uygulanır. Motor ve şasi numarasını veren imalatçının aracı sevk etmeden önce yaptığı tadilat ve değişiklikler bu kapsamda değildir. Araç imalatçıları hatalı karakterleri veya şasi numarasının tamamını üzerlerine X işareti vurarak iptal eder ve doğru karakteri veya doğru şasi numarasını hatalı karakterin/şasi numarasının altına veya üstüne vurur.

(5) Bu madde uyarınca motor ve/veya şasi numarası vuran ya da sehven hatalı vurulduğu tespit edilen motor ve/veya şasi numaralarını değiştirenler tarafından yapılan işleme dair düzenlenen belge araç sahibine, ayrıca talep edilmesi halinde muayene kuruluşlarına ve aracı tescile yetkili olanlara verilir.

(6) Bu madde kapsamında vurulan ya da sehven hatalı vurulduğu tespit edilerek değiştirilen motor ve/veya şasi numaraları elektronik ortamda muayene kuruluşları tarafından sorgulanabilir.

(7) İlgili mevzuat hükümlerine göre yurt içinde imal edilmiş, montajı yapılmış veya ithal edilmiş ve tescile tabi araçların şasi numarası, motor numarası ve teknik özellik bilgileri ile aracı tanımlamaya yarayan ünite numara bilgileri imalat ve ithalatçılar tarafından ARTES'e işlenir. Veri paylaşımı ve bilgilerin gönderilme esasları ile diğer hususlar Türkiye Noterler Birliği tarafından belirlenir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Basılı kağıt ve tescil plakalarının basım ve dağıtım

MADDE 48 – (1) Kanunun 131 inci maddesi hükmü uyarınca;

a) Araç tescil işlemlerinde kullanılması gereken;

1) Basılı kağıtların cins ve çeşitleri İçişleri Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, şekil ve içerikleri ise İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınarak Türkiye Noterler Birliği,

2) Basılı kağıt ve tescil plakalarının satış bedelleri İçişleri Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu tarafından belirlenir.

b) Bunların cins, çeşit ve satış bedellerinin tespitinde, basım ve dağıtımında aşağıdaki usul ve esaslar uygulanır:

1) Cins ve çeşitleri, bu Yönetmelikte ve diğer yönetmeliklerde belirtilen veya gösterilenlerden gerekli görülerek seçilenlerden oluşur.

2) Maliyetleri ve dağıtım masrafları dikkate alınarak her biri için satış fiyatı belirlenir ve kağıtlar üzerinde gösterilir.

3) Basılı kağıtların ve tescil plakalarının basımı ve dağıtımı Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu tarafından yapılır.

c) Bunların belirlenen esaslara uygun şekilde bastırılmasından her an hizmete hazır şekilde bulundurulması dağıtımından Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu sorumludur.

ç) Basılı kağıt ve tescil plakalarının basım ve dağıtımında uygulanacak diğer usul ve esaslar ile ayrıntılar İçişleri Bakanlığı ile Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu tarafından bir protokolle düzenlenir.

Noterler tarafından alınacak ücretler

MADDE 49 – (1) Noterlik Kanununun 112 nci maddesi uyarınca belirlenen ücret uygulanmaksızın, araç tescil hizmetlerine ilişkin iş ve işlemler için 15 TL maktu ücret alınır.

(2) Herhangi bir tescil işlemi yapılmaksızın düzenlenen diğer belgeler için ücret alınmaz.

(3) Birinci fıkrada sayılan işlemlerin birden fazlasının aynı noterlik işleminde yapılması halinde, tek bir işlem ücreti alınır.

(4) Birinci fıkrada açıklanan ücretler, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca tespit ve ilan olunan yeniden değerlendirme oranında artırılması suretiyle hesaplanır.

(5) ARTES'te yer alan araç tescil bilgilerinin görev ve yetki alanları dahilinde ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile paylaşımından ücret alınmaz.

Uygulanmayacak hükümler

MADDE 50 – (1) 18/7/1997 tarihli ve 23053 Mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Karayolları Trafik Yönetmeliğinde yer alan araç sicil ve tescil iş ve işlemlerine ilişkin hükümlerden bu Yönetmeliğe aykırı olanlar uygulanmaz.

Olağanüstü haller nedeniyle ülkemize giriş yapan araçların tescil kayıtlarının kapatılması

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce ülkelerindeki olağanüstü haller nedeniyle ülkemize giriş yaparak araçlarına geçici trafik belgesi ve tescil plakası verilmiş yabancıların ülkemizden ayrılmalari sebebiyle araç kayıtları noterler tarafından kapatılır, plaka ve araç tescil belgeleri ilgili tescil bürosu tarafından iade edilir.

5539 sayılı Kanun kapsamındaki idari para cezaları ile geçiş ücretleri

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Mülga 11/2/1950 tarihli ve 5539 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 21 inci maddesine göre verilen idari para cezaları ile geçiş ücretleri, Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 30 uncu maddesine göre verilen idari para cezaları ile geçiş ücretleri bu Yönetmelik kapsamında uygulanan hükümlere tabidir.

Üzerinde engellilere mahsus işaret bulunan tescil plakaları

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce, engellilere ait özel tertibatlı araçlar ile engellilik derecesi % 90 ve üzerinde olan engelliler adına tescil edilmiş özel tertibatı olmayan araçlara verilmiş olan ve üzerinde engellilere mahsus işaret bulunan tescil plakaları, araç sahiplerinin talepleri halinde, üzerinde engellilere mahsus işaret bulunmayan tescil plakaları ile değiştirilir.

Araç tescil hizmetlerinin devri

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) Araç tescil işlemlerinin noterlere devri sonrasında bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin birinci fıkrası kapsamında Emniyet Genel Müdürlüğüne tescili yapılması gereken araçlara ilişkin olanlar hariç olmak üzere Emniyet Genel Müdürlüğü ile trafik tescil bürolarında fiziki ve elektronik ortamda tutulan tescile ilişkin bilgiler, tescil dosyaları ile tescil defterleri, fiziki veya elektronik ortamda Türkiye Noterler Birliğine devredilir.

(2) Devrin elektronik ortamda yapılması halinde, fiziki arşivin tamamının elektronik ortama aktarılmasından itibaren fiziki arşiv Emniyet Genel Müdürlüğü ve tescil büroları nezdinde bir yıl süreyle saklanır. Bu süre içerisinde noterler veya Türkiye Noterler Birliği tarafından talep edilen bilgi ve belgeler, fiziki veya elektronik ortamda gönderilir.

(3) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren; araç tescil hizmetlerine ilişkin iş ve işlemler, araç sicil ve tescil sistemi veri tabanı ve arşiv, kademeli olarak Türkiye Noterler Birliği koordinesinde noterliklere devredilir. Devir işlemlerine ilişkin esas ve usuller Emniyet Genel Müdürlüğü ve Türkiye Noterler Birliği arasında yapılacak protokolle belirlenir.

(4) Bu Yönetmelik kapsamında noterler ve Türkiye Noterler Birliği tarafından yürütülecek işlemlere ilişkin Emniyet Genel Müdürlüğünün taraf olduğu protokoller, Türkiye Noterler Birliği ve ilgili kurum veya kuruluşlarla yeni protokol yapılıncaya kadar geçerlidir.

(5) Emniyet Genel Müdürlüğü veri tabanının TNBBS ile ARTES'e aktarılacak kısmının Türkiye Noterler Birliğine tamamen devrine kadar geçecek süre içerisinde Türkiye Noterler Birliği ve noterlerce araç tesciline ilişkin gerçekleştirilecek tüm iş ve işlemlerin her türlü hukuki sorumluluğu Türkiye Noterler Birliğine aittir.

Karton geçici plakaların geçerlilik süreleri

GEÇİCİ MADDE 5 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce verilmiş olan geçici trafik belgeleri nedeniyle kullanılmakta olan karton geçici plakalar, bağlı oldukları geçici trafik belgelerinin geçerlilik tarihi sonuna kadar kullanılabilir.

Hatalı işlem nedeniyle araç tescil belgelerinin yenilenmesi

GEÇİCİ MADDE 6 – (1) Araç tescil hizmetlerine ilişkin iş ve işlemlerin noterlere devri sonrasında, Emniyet Genel Müdürlüğü trafik kuruluşlarınca devir öncesinde yapılmış iş ve işlemler nedeniyle araç tescil belgesinin değiştirilmesinin gerektiği durumlarda noterliklerce belge yenileme işlemi nedeniyle değerli kağıt bedeli dahil oluşacak her türlü ücret Türkiye Noterler Birliğince karşılanır.

Yeni düzenleme yapılmıca kadar kullanılacak belgeler

GEÇİCİ MADDE 7 – (1) Bu Yönetmelik gereğince Türkiye Noterler Birliği veya İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınarak Türkiye Noterler Birliği tarafından şekli ve içeriği belirlenecek olan belgeler ile ilgili düzenleme yapılmıca kadar Karayolları Trafik Yönetmeliğinin ekinde yer alan ve karşılığı aşağıdaki tabloda belirtilen ekler geçerlidir.

Bu Yönetmelikte geçen belge ismi	Karayolları Trafik Yönetmeliği Karşılığı Ek Numarası
Araç tescil belgesi	Ek-3
Geçici Trafik Belgesi	Ek-10, Ek-10/Arka
A Geçici Trafik Belgesi Düzenleme Yetki Belgesi	Ek-10/B
A Geçici Trafik Belgesi	Ek-10/C
Araç tesciline ilişkin geçici belge (ASBİS)	Ek-44
Plaka Basım Talep Belgesi	Ek-45
Araç tesciline ilişkin geçici belge (Noter)	Ek-46
Geçici Çıkış Yol Belgesi	Ek-49/B

Yürürlük

MADDE 51 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 52 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Adalet Bakanı ile İçişleri Bakanı birlikte yürütür.

[Eklere için tıklayınız.](#)